

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
WE WŁOSZCZOWIE**

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU WŁOSZCZOWSKIEGO
za 2023 rok**

Włoszczowa, marzec 2024r.

Spis Treści

	Wstęp	3
I.	Ocena zagrożenia epidemiologicznego	4
II.	Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej	11
III.	Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego	14
IV.	Nadzór zapobiegawczy	14
V.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, kąpielisk i basenów	20
VI.	Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza	24
VII.	Warunki sanitarno- higieniczne środowiska pracy	29
VIII.	Higiena radiacyjna	35
IX.	Ocena stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży	35
X.	Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.	40
XI.	Promocja zdrowia i oświata zdrowotna	46
XII.	Zakres badań i oznaczeń Oddziału Laboratoryjnego	56
	Podsumowanie	59

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U z 2023 r poz.338z późn zmianami). Głównym celem działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie w 2023r było doskonalenie nadzoru zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych z wykorzystaniem usług cyfrowych, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody i chemikaliami.

Zadania realizowane przez zapobiegawczy nadzór sanitarny były ściśle związane z aktywną działalnością inwestycyjną organów samorządowych oraz inwestorów funkcjonujących na terenie powiatu. W tym obszarze szczególną uwagę zwracano na rozwiązania techniczne i technologiczne, mające na celu zabezpieczenie ludzi przed nadmiernym hałasem, wpływem zanieczyszczeń atmosferycznych oraz ochrony zdrowia ludzi między innymi poprzez zastosowanie właściwych materiałów budowlanych, gwarantujących spełnienie wymogów higienicznych.

Systematyczny nadzór nad obiektami oraz przeprowadzone badania laboratoryjne umożliwiły ujawnienie nieprawidłowości i zagrożeń sanitarnych. We wszystkich takich przypadkach, mając na uwadze bezpieczeństwo sanitarne powiatu niezwłocznie podejmowano działania zmierzające do poprawy stanu sanitarno-higienicznego.

W ewidencji PPIS we Włoszczowie na koniec 2023 r zarejestrowane było 1151 podmiotów. Na rok 2023 zaplanowano 850 kontroli sanitarnych. Przeprowadzono 890 kontroli (zakłady produkcyjne, usługowe, placówki nauczania i wychowania, placówki wypoczynku dzieci i młodzieży, zakłady opieki zdrowotnej, obiekty użyteczności publicznej, środki transportu, podmioty prowadzące działalność w zakresie produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich. Wydano 175 decyzji (w tym 92 decyzje merytoryczne oraz 83 decyzje opłatowe). Za nieprzestrzeganie przepisów higieniczno-sanitarnych nałożono 4 mandaty karne na kwotę 1100 zł. Pion nadzoru zapobiegawczego wydał 134 opinie sanitarne.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

1. Działania w sytuacjach kryzysowych

W 2023 r. na terenie powiatu włoszczowskiego odnotowano znaczny spadek zakażeń SARS-CoV-2, zarejestrowano 526 przypadków (w 2022 r. – 1835). Były to głównie zachorowania na COVID-19.

2. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Sytuację epidemiologiczną pozostałych chorób zakaźnych w powiecie włoszczowskim w 2023 r. na tle województwa świętokrzyskiego i Polski należy uznać jako dobrą. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego w większości jednostek chorobowych odnotowano niewielkie wzrosty zachorowań: na wirusowe zakażenia jelitowe, płonicę, różę, wirusowe zapalenie wątroby typu A i B, boreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu oraz ospę wietrzną. Odnotowano również po jednym zachorowaniu na świnkę, krztusiec i inwazyjną chorobę pneumokokową. Nie notowano chorób zakaźnych przeciwko, którym prowadzone są szczepienia ochronne jak odra, różyczka, poliomyelitis oraz zakażenia rotawirusami u dzieci do 2 lat.

W 2023 r. zgłoszono 58 pokąsań przez zwierzęta, w tym w 8 przypadkach u poszkodowanych podjęto szczepienia p/wścieklicznie (z uwagi na brak możliwości przeprowadzenia obserwacji zwierząt). W 2022 r. zgłoszono 64 pokąsania, zaszczepiono 8 osób.

2.1. Choroby wieku dziecięcego

Świnka (Nagminne zapalenie przyusznic)

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 1 zachorowanie na świnkę. W ubiegłym roku nie było zachorowań, ostatnie odnotowano w 2018 roku. Zapadalność w roku 2023 w powiecie włoszczowskim (2,32/100 tys. mieszkańców) była na podobnym poziomie jak w województwie świętokrzyskim (2,39/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (2,57/100 tys. mieszkańców).

Różyczka

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim nie zarejestrowano zachorowań na różyczkę, podobnie jak w roku ubiegłym. Współczynnik zapadalności w 2023 r. w województwie świętokrzyskim wynosił 0,34/100 tys. mieszkańców, w Polsce 0,69/100 tys. mieszkańców.

Odra

W powiecie włoszczowskim nie rejestrowano zachorowań na odrę od 2000 r. W województwie świętokrzyskim w 2023 r. nie było zachorowań, natomiast w Polsce 36 przypadków (współczynnik zapadalności 0,10/100 tys. mieszkańców).

Krztusiec

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 1 zachorowanie na krztusiec, w roku ubiegłym nie notowano. W 2023 r. współczynnik zapadalności w powiecie włoszczowskim wynosił 2,32/100 tys. mieszkańców, w województwie świętokrzyskim wynosił 0,51/100 tys. mieszkańców i w Polsce 2,46/100 tys. mieszkańców.

Ospa wietrzna

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim zarejestrowano dalszy wzrost zachorowań na ospę wietrzną – odnotowano 260 przypadków, w 2022 r. – 206 przypadków. Współczynnik zapadalności w 2023 r. był wyższy (603,46/100 tys. mieszkańców) niż w 2022 r. (469,94/100 tys. mieszkańców) oraz wyższy niż w 2023 r. w województwie świętokrzyskim (505,70/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (402,46/100 tys. mieszkańców).

Płonica (szkarlatyna)

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 10 zachorowań na płonicę. Współczynnik zapadalności w 2023 r. w powiecie włoszczowskim był wyższy (23,21/100 tys. mieszkańców) niż w 2022 r. – 8,98/100 tys. mieszkańców. Mimo odnotowania wzrostu zachorowań w 2023 r., to współczynnik zapadalności w powiecie był niższy niż w województwie świętokrzyskim (88,21/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (118,42/100 tys. mieszkańców).

Biegunki u dzieci do 2 lat (w tym bakteryjne, wirusowe i o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu)

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim liczba zgłoszonych zachorowań na biegunki u dzieci do 2 lat była niższa niż w roku ubiegłym. Współczynnik zapadalności w 2023 r. w powiecie włoszczowskim (5775,08/100 tys. dzieci do 2 roku życia) był niższy niż w 2022 r. (8394,70/100 tys. dzieci do 2 roku życia) i wyższy niż w województwie świętokrzyskim (3535,60/100 tys. dzieci do 2 roku życia), i w Polsce (3406,39/100 tys. dzieci do 2 roku życia). Znaczna większość to przypadki, w których czynnik etiologiczny był nieznan, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, tylko w 2 przypadkach czynnikiem etiologicznym były wirusy (norowirusy i adenowirusy).

2.2. Wirusowe zapalenia wątroby

Wirusowe zapalenia wątroby typu A

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim nie zgłoszono zachorowań, w ubiegłym roku był 1 przypadek sporadyczny (ostatnie zachorowanie było w 1995 r.). Współczynnik zapadalności w 2023 r. wynosił w województwie świętokrzyskim 0,34/100 tys. mieszkańców, w Polsce 0,55/100 tys. mieszkańców.

Wirusowe zapalenia wątroby typu B

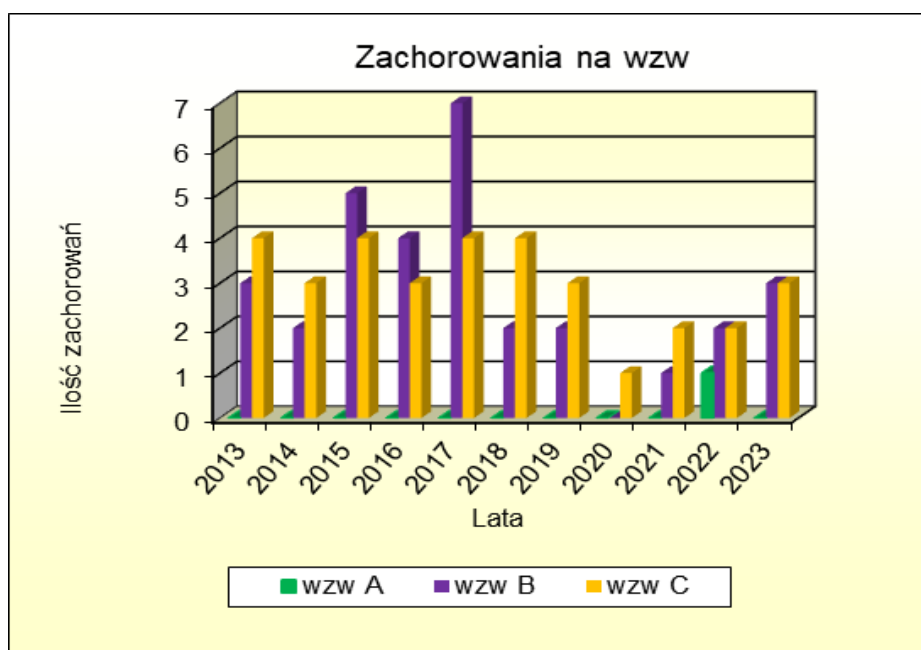
W 2023 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 3 zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B, w 2022 r. były 2 zachorowania.

Współczynnik zapadalności ogółem w 2023 r. w powiecie wynosił 6,96/100 tys. mieszkańców, w województwie świętokrzyskim 1,36/100 tys. mieszkańców, w Polsce 8,37/100 tys. mieszkańców.

Wirusowe zapalenia wątroby typu C

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim rejestrowano 3 zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C, 2 zachorowania w roku ubiegłym.

Współczynnik zapadalności ogółem w powiecie włoszczowskim w 2023 r. wynosił 6,96/100 tys. mieszkańców, w województwie świętokrzyskim 3,84/100 tys. mieszkańców, w Polsce 8,83/100 tys. mieszkańców.

Wykres 1. Zachorowania na wirusowe zapalenia wątroby w latach 2013 – 2023 w powiecie włoszczowskim

2.3. Sytuacja w zakresie innych wybranych jednostek chorób zakaźnych

Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2023 r. na terenie powiatu włoszczowskiego nie notowano inwazyjnej choroby meningokokowej. Współczynnik zapadalności w 2023 r. w województwie świętokrzyskim wynosił 0,43/100 tys. mieszkańców i w Polsce 0,41/100 tys. mieszkańców.

Inwazyjna choroba pneumokokowa

W 2023 r. na terenie powiatu włoszczowskiego zgłoszono 1 przypadek inwazyjnej choroby pneumokokowej jako zachorowanie na posocznicę dotyczące osoby dorosłej. W roku ubiegłym nie notowano zachorowań.

Współczynnik zapadalności w 2023 r. w powiecie włoszczowskim (2,32/100 tys. mieszkańców) był niższy niż w województwie świętokrzyskim (7,59/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (7,72/100 tys. mieszkańców).

Grypa (ogółem)

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim, w związku ze zmianą w rejestracji zachorowań i podejrzeń na gripę, do 30.06.2023r. odnotowano 3488 przypadków. Odnotowano również zachorowania na gripę potwierdzoną badaniami w ilości 70 przypadków, współczynnik zapadalności wynosił 162,47/100 tys. mieszkańców. W 2023 r. przeciwko grypie zaszczepiło się 1305 osób, co stanowi 3,0% populacji powiatu włoszczowskiego.

Zakażenia wirusem RSV

W 2023 r. rozpoczęto monitorowanie zakażeń wirusem RSV, w powiecie włoszczowskim zgłoszono 13 przypadków, w tym 5 dzieci do lat 2.

W 2023 r. współczynnik zapadalności w powiecie włoszczowskim wynosił 30,17/100 tys. mieszkańców, w województwie świętokrzyskim wynosił 15,60/100 tys. mieszkańców i w Polsce 31,82/100 tys. mieszkańców.

Choroby zakaźne przenoszone przez kleszcze

Kleszczowe zapalenie mózgu

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 2 zachorowania na kleszczowe zapalenie mózgu, w roku ubiegłym nie notowano. Współczynnik zapadalności w 2023 r. w powiecie włoszczowskim wynosił 4,64/100 tys. mieszkańców i był wyższy niż w województwie świętokrzyskim 0,94/100 tys. mieszkańców i w Polsce 1,75/100 tys. mieszkańców.

Borelioza

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 18 zachorowań na boreliozę, w tym dwa przypadki jako neuroboreliozę. Zapadalność w 2023 r. była nieznacznie wyższa niż w roku ubiegłym i wynosiła 41,78/100 tys. mieszkańców (w 2022 r. – 35,93 /100 tys. mieszkańców).

Współczynnik zapadalności w 2023 r. w województwie świętokrzyskim wynosił 51,48/100 tys. mieszkańców i w Polsce – 66,96/100 tys. mieszkańców.

Salmonelozy – zatrucia pokarmowe (ogółem)

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim odnotowano nieznaczny spadek zachorowań na salmonellozy - zatrucia pokarmowe. Współczynnik zapadalności w 2023 r. wynosił 16,25/100 tys. mieszkańców (2022 r. – 20,21) i był niższy niż w województwie świętokrzyskim (19,69/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (26,09/100 tys. mieszkańców).

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2023 r. w powiecie włoszczowskim zarejestrowano 1 ognisko chorób przenoszonych drogą pokarmową o etiologii wirusowej, w którym przyczyną zachorowań były zakażenia norowirusami. W 2022 roku rejestrowano 3 ogniska.

Gruźlica

W 2023 r. zarejestrowano 11 przypadków nowych zachorowań na gruźlicę u osób dorosłych. Nie odnotowano zachorowań u dzieci do 14 roku życia.

<i>Jednostka chorobowa</i>	<i>Liczba zachorowań</i>		<i>Zapadalność na 100 tys. mieszkańców</i>	
	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>
Salmonelozy – zatrucia pokarmowe (<i>ogółem</i>)	7	9	16.25	20.21
Bakteryjne zakażenia jelitowe (<i>ogółem</i>)	9	12	20.95	26.95
Bakteryjne zatrucia pokarmowe (<i>ogółem</i>)	-	-	-	-
Wirusowe zakażenia jelitowe (<i>ogółem</i>)	91	68	211.21	152.72
Biegunki oraz bakteryjne i wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	19	57	5 775.08	8 394.70
Krztusiec	1	-	2.32	-
Płonica	10	4	23.21	8.98
Choroba meningokokowa inwazyjna (<i>ogółem</i>)	-	-	-	-
Ch.wywołana Streptococcus pneumoniae (<i>ogółem</i>)	1	-	2.32	-
Ch.wywołana Haemophilus Influenzae typu B (<i>ogółem</i>)	-	-	-	-
Borelioza z Lyme	18	16	41.78	35.93
Kleszczowe zapalenie mózgu	2	4.64	-	-
Ospa wietrzna	260	209	603.46	469.94
Różyczka	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby				
typu A	-	1	-	2.24
typu B (ostre, przewlekłe i BNO)	3	2	6.96	4.49

	typu C (ostre, przewlekłe i BNO)	3	2	6.96	4.49
Świnka		1	-	2.32	-
Grypa (zachorowania potwierdzone badaniem)		70	-	162.47	-

Tabela 1 Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby zakaźne i zatrucia powiecie włoszczowskim w latach 2023 i 2022.

- *Zaciemnione pola to pozycje, w których zapadalność w powiecie włoszczowskim była wyższa od zapadalności w województwie świętokrzyskim w 2023 roku*
- *Pogrubiona czcionka oznacza pozycje, dla których zapadalność w powiecie włoszczowskim w 2023 roku była wyższa w porównaniu do 2022 roku.*

3. Realizacja programu szczepień ochronnych

W powiecie włoszczowskim w 2023 r. szczepieniom w ramach obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych podlegało 7 934 dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

<i>Szczepienie ochronne</i>	<i>Rocznik obowiązujący w 2023 r</i>	<i>Rodzaj szczepienia</i>	<i>Wykonawstwo w powiecie w 2023 r.</i>	<i>Wykonawstwo w powiecie w 2022r.</i>
BCG (p/gruźlicy)	2023	Szczepienie noworodkowe	98.5 %	97.9 %
Szczepienie p/pneumokokom	2023	Szczepienie pierwotne	74.0 %	69.8 %
Szczepienie p/rotawirusom	2023	Szczepienie podstawowe	75.6 %	68.8 %
Szczepienie p/wzw B	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	89.3 %	95.8 %
	2022	Szczepienie podstawowe	98.3 %	98.1 %
DTP (błonica+tężec + krztusiec) + p/HIB + p/Poliomyelitis	2023	Szczepienie pierwotne	64.1 %	52.6 %
	2022	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98.3 %	97.8 %
Odra+świnka+różyczka	2022	Szczepienie podstawowe	78.5 %	81.9 %
	2021	Szczepienie podstawowe	99.0%	98.0%
DTaP + p/Poliomyelitis (6 rok życia)	2018	Szczepienie I przypominające	81.6 %	86.6 %
	2017	Szczepienie I przypominające	98.1 %	96.7 %
Odra+świnka+różyczka (6 rok życia)	2018	Rewakcynacja	81.8 %	85.4 %
	2017	Rewakcynacja	97.8 %	96.7 %

dTap (błonica+tężec+krztusiec) (14 rok życia)	2010	Szczepienie II przypominające	94.7 %	96.8 %
	2009	Szczepienie II przypominające	98.8%	98.5%
Td (błonica+tężec) (19 rok życia)	2005	Szczepienie III przypominające	96.4 %	96.3 %
	2004	Szczepienie III przypominające	99.6 %	98.7 %

Tabela 2. Wykonawstwo szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie włoszczowskim w 2023 roku

Szczepienia ochronne prowadzono w 14 placówkach podstawowej opieki zdrowotnej. Wykonywano je w ramach obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych zgodnie z rekomendacjami MZ i GIS z zachowaniem zasad bezpieczeństwa przeciwepidemicznego.

Placówki posiadają procedury postępowania pozwalające na zachowanie łańcucha chłodniczego dla transportowanych i przechowywanych preparatów szczepionkowych. Nie odnotowano zdarzeń w wyniku, których doszło do przerwania łańcucha chłodniczego. W 2023 r. zgłoszono 1 niepożądany odczyn poszczepienny jako łagodny, który dotyczył dziecka do 2 roku życia. W 2023 r. zgłoszono 12 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych. Nadal pozostaje 43 dzieci (zgłoszonych łącznie w ubiegłych latach) nie zaszczepionych zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. W 13 przypadkach powodem nie poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym w dalszym ciągu był wpływ ruchów antyszczepionkowych, w jednym przypadku wystąpienie NOP po szczepieniu, natomiast w pozostałych przypadkach uchylający się od szczepień nie podają przyczyny.

Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacyjnej jest wysoki odsetek zaszczepionych osób, co najmniej 95 %. W 2023 r. w powiecie włoszczowskim wymagany poziom został osiągnięty w większości roczników, za wyjątkiem rocznika 2018, w którym obowiązuje szczepienie dawką przypominającą przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis oraz odrze, śwince i różyczce. W roczniku tym odnotowano dalsze spadki tych szczepień do 81,6% i 81,8%. Przyczyną braków i opóźnień w realizacji tych szczepień były m. in. indywidualne przeciwwskazania ze względu na stan zdrowia dziecka, a w znacznym stopniu uchylanie się rodziców od obowiązku szczepień ochronnych pod wpływem ruchów antyszczepionkowych.

II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej

1. Wprowadzenie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie prowadził nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie art. 12 ust.1 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity – Dz. U. z 2023r. poz. 537 z późniejszymi zmianami) i rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294). Zgodnie z tym rozporządzeniem, woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania określone w jego załącznikach.

W 2023r. nadzorem sanitarnym objęto 20 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 8 podmiotów zaopatrujących w wodę. Próbkę wody pobierane były w stałych, ustalonych z właścicielami/administratorami punktach zgodności, według rocznych harmonogramów, z częstotliwością uzależnioną od wielkości produkcji wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie w ramach nadzoru sanitarnego oraz przez przedsiębiorstwa wodociągowe i pomioty zaopatrujące w wodę w ramach kontroli wewnętrznej w zakresie monitoringu parametrów grupy A zał. 2 do rozporządzenia cytowanego wyżej (mętności, barwy, smaku, zapachu, pH, przewodności właściwej, ogólnej liczby mikroorganizmów, bakterii grupy coli, bakterii *Escherichia coli*) oraz monitoringu parametrów grupy B. Ponadto w ramach kontroli wewnętrznej przeprowadzono pobory próbek wody z ujęć w zakresie stężeń substancji promieniotwórczych w wodzie do spożycia przez ludzi. Nadzorem sanitarnym objęto również jakość wody ciepłej użytkowej w jednym podmiocie wykonującym działalność leczniczą oraz w 13 obiektach zbiorowego zamieszkania.

W okresie sprawozdawczym wydano 17 decyzji administracyjnych, w tym 5 unieruchamiających następujące wodociągi: **Moskorzew gm. Moskorzew, Czostków gm. Krasocin**, w których stwierdzono ponadnormatywną zawartość bakterii grupy *coli* i *enterokoków*, a w wodociągu **Stanicy Harcerskiej w Białym Brzegu gm. Kluczewsko** wyłącznie - *enterokoki*. Natomiast w wodociągu **Konieczno** – stwierdzono 4 - krotnie ponadnormatywne stężenie azotanów w wodzie. Zachodzi pilna potrzeba podjęcia działań naprawczych na ujęciu wody w Konieczno (wodociąg Konieczno) zmierzających

do zlikwidowania występowania ponadnormatywnych stężeń azotanów w wodzie do spożycia przez ludzi.

W związku z kolejnym zanieczyszczeniem mikrobiologicznym wody w wodociągu Moskorzew (również w latach 2019-2022), który posiada jedno ujęcie wody należy zapewnić alternatywne źródło zaopatrzenia w wodę, w celu zapewnienia ciągłości dostaw wody odbiorcom.

W omawianym okresie w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 178 próbek wody do spożycia, w tym 106 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy A i 28 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy B oraz 44 próbki wody użytkowej ciepłej. Wodę spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia dostarczało na koniec okresu sprawozdawczego 100% kontrolowanych wodociągów (podobnie jak w 2022r.). Na koniec 2023r. w 3 wodociągach: Mieczyn, Moskorzew i Cieśle woda była poddawana procesom chlorowania.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie w 2023r. w bieżącym nadzorze sanitarnym nad jakości wody do spożycia przez ludzi wydał:

- 17 decyzji merytorycznych, w tym 5 unieruchamiających wodociągi,
- 4 decyzje płatnicze.

W 2023r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie udzielał odstępstw dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2.Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę.

2.1 Wodociągi o produkcji wody <100m³/d.

W tej grupie wodociągów 2023r. na terenie powiatu włoszczowskiego nadzorem sanitarnym objęto 7 wodociągów, które dostarczały wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia MZ dla 3766 odbiorców.

W ramach nadzoru sanitarnego PPIS we Włoszczowie pobrał z wodociągów tej grupy 20 próbek wody, natomiast administratorzy w ramach kontroli wewnętrznej pobrali 18 próbek. Na koniec okresu sprawozdawczego wszystkie wodociągi dostarczały wodę spełniającą wymagania zawarte w rozporządzeniu.

2.2. Wodociągi o produkcji wody 101 - 1000m³/d.

Nadzorem sanitarnym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie objął 12 wodociągów o produkcji wody od 101 do 1000m³/d. (podobnie w 2022r.), co stanowiło 63% wszystkich zewidencjonowanych urządzeń wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Wodociągi z tej grupy zaopatrują w wodę największą liczbę ludności korzystającej ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia 25 041 osób. W tej grupie wodociągów PPIS we Włoszczowie pobrał 75 próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego, a administratorzy wodociągów również 75

próbek w ramach kontroli wewnętrznej. W 2023r. w 2-ch wodociągach tej grupy stwierdzono krótkotrwałe mikrobiologiczne zanieczyszczenia wody bakteriami grupy *coli* i enterokokami tj.:

- wodociąg Moskorzew gm. Moskorzew (dwukrotnie)
- wodociąg Czostków gm. Krasocin (dwukrotnie).

Po stwierdzonych zanieczyszczeniach wody w/w wodociągach PPIS wydał decyzje unieruchamiające te wodociągi. Administratorzy wodociągów - WZWiK Sp. z o. o. we Włoszczowie i ZGK Krasocin po podjętych działaniach naprawczych uzyskali wyniki badań stwierdzające przydatność wody do spożycia. PPIS we Włoszczowie wydał decyzje o włączeniu wodociągów do eksploatacji. Woda w obydwóch wodociągach była chlorowana.

Ponadto w wodociągu Konieczno (ujęcie Konieczno) stwierdzono ponadnormatywne stężenie azotanów w wodzie $> 50\text{mg/l NO}_3$. Administrator wodociągu natychmiast podejmował działania naprawcze i uzyskiwał wyniki badań, w których stężenie azotanów w wodzie odpowiadało wymaganiom cytowanego wyżej rozporządzenia MZ.

W 2023r. stężenie azotanów w wodzie z ujęcia w Dąbiu w 7 próbkach kształtowała się w granicach 43 - 48mg /l NO_3 . W przypadku przekroczenia normy 50mg/l NO_3 na ujęciu wody zajdzie konieczność jej uzdatniania. Również na ujęciu Konieczno zawartość azotanów w 3 próbkach wynosiła 45- 50mg /l NO_3 . Spożywanie wody, w której stężenie azotanów wynosiło powyżej 40mg/l NO_3 może stanowić zagrożenie szczególnie dla zdrowia niemowląt sztucznie karmionych. Zgodnie z zaleceniami WHO oraz mając na uwadze zdrowie odbiorców wody tej grupy, zaleca się utrzymywanie stężenia azotanów w wodzie do spożycia w ilości $< 40\text{ mg /l NO}_3$.

W ocenianym okresie w wodociągach: Czostków, Cieśle i Mieczyn gm. Krasocin pobrano 4 próbki wody z ujęć w zakresie badań substancji promieniotwórczej – radon.

Woda w wodociągach: Mieczyn, Cieśle gm. Krasocin; Moskorzew gm. Moskorzew poddawana była procesom dezynfekcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego we wszystkich wodociągach z tej grupy woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia.

2.3. Wodociągi o produkcji wody 1001 - 10000m³/d.

W 2023r., podobnie jak w 2022r., w tej grupie wodociągów nadzorem sanitarnym objęto 1 wodociąg, który stanowił 5% wszystkich wodociągów. Wodociąg Włoszczowa zaopatrywał w wodę 12248 odbiorców. W okresie sprawozdawczym pobrano 13 próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego oraz 12 - w ramach kontroli wewnętrznej. W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono zanieczyszczeń wody w wodociągu Włoszczowa. W 2023r. ujęcie wody zlokalizowane we Włoszczowie przy ul. Koniecpolskiej zostało włączone do użytkowania.

2.4. Wodociągi o produkcji wody 10001 - 100000m³/d.- nie dotyczy.

2.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W 2023r. nadzorem sanitarnym objęto 8 podmiotów zaopatrujących w wodę, z których woda przydatna do spożycia była dostarczana dla 285 stałych odbiorców. Z wodociągów tej grupy w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 26 próbek wody, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej – 22. W ocenianym okresie w tej grupie wodociągów nie stwierdzono przekroczeń wartości parametrycznych badanych parametrów. Dwa podmioty podłączyły własne sieci do sieci wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

2.6. Ujęcia powierzchniowe - nie dotyczy.

2.7. Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2023r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie udzielał odstępstw dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3. Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek Legionella sp.

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

W Szpitalu Powiatowym we Włoszczowie pobrano 6 próbek wody ciepłej użytkowej, nie kwestionowano próbek wody.

3.2. Badania ciepłej wody w budynkach zamieszkania zbiorowego

W 2023r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie w 13 obiektach zamieszkania zbiorowego pobrał 38 próbek wody ciepłej użytkowej w kierunku *Legionella*. Również nie kwestionowano jakości wody ciepłej użytkowej.

III. Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie prowadził badań powietrza atmosferycznego.

IV. Nadzór zapobiegawczy

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących główne postępowania administracyjne i polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych

w procesie planowania i lokalizacji, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych.

Do zasadniczych zadań wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz obowiązujących przepisów prawnych w dziedzinie nadzoru zapobiegawczego należy w szczególności:

- opiniowanie i uzgadnianie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie wniosków dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko i zakresu raportu oraz uzgadnianie warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej inwestycji pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- uzgadnianie warunków zabudowy.

W roku 2023 wydano 134 stanowiska w sprawach wymienionych poniżej. Ponadto wystawiono 34 decyzje płatnicze. Przeprowadzono łącznie 36 kontroli i wizytacji obiektów.

1. Opiniowanie i uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

W ramach oceny projektów dokumentów planistycznych uzgodniono:

- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla 1 projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z obszaru gminy Krasocin (zmiana nr 2 MPZP terenu górniczego "Bukowa II")
- 6 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz prognozą (1 projekt z obszaru Gminy Secemin, 1 projekt z obszaru Gminy Radków i 4 projekty z obszaru Gminy Krasocin); ze względu na wpływ uzupełnień do spraw wydano łącznie 9 stanowisk;
- 2 projekty zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania (gmina Krasocin zmiana nr 11 i gmina Radków zmiana nr 2)

2. Opiniowanie wniosków w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania

W 2023 roku wpłynęły 23. wnioski od burmistrza i wójtów gmin z powiatu włoszczowskiego, w sprawie wyrażenia opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny

oddziaływania na środowisko a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko.

W 15 sprawach odstąpiono od obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu, w tym: infrastruktura - kolejowa (1), sieci kanalizacyjne (3), napowietrzne linie elektroenergetyczne (1), instalacje fotowoltaiczne (5), kompleksy zabudowy mieszkaniowej (3), budowa stawu rybnego (1), wylesienie działki (1). Przedsięwzięcia te kwalifikowały się do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko i charakteryzowały się niewielkim wpływem na środowisko i zdrowie ludzi.

W przypadku 6 inwestycji uznano za konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalono zakres raportu wskazując na szczególne uwzględnienie oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na zdrowie i życie ludzi, powietrze, glebę, klimat akustyczny oraz wody podziemne i powierzchniowe. Inwestycje dotyczyły kompleksów zabudowy mieszkaniowej (3) (Budowa garaży i budynków mieszkalnych jednorodzinnych wraz z drogą wewnętrzną, Budowa 11 budynków mieszkalnych jednorodzinnych, Budowa 82 budynków mieszkalnych jednorodzinnych wraz z towarzyszącymi budynkami gospodarczymi), chów/hodowla bydła (1) (Zwiększenie obsady bydła poprzez budowę budynku inwentarskiego -obory), skup złomu (1) (Uruchomieniu skupu surowców wtórnych (skup złomu, kontynuowanie działalności), rozbudowa zakładu produkcyjnego (1) (Rozbudowa istniejącego tartaku)

W przypadku dwóch spraw dotyczących eksploatacji złóż, zgodnie z przepisami organ PPIS był wyłączony z opiniowania przedsięwzięcia.

Wydano łącznie 42 stanowiska, w tym opinie, pisma ogólne typu o uzupełnieniu karty informacyjnej przedsięwzięcia, przesłanie wniosków zgodnie z kompetencją, podtrzymanie stanowiska, itp.

- **Decyzje środowiskowe**

Na kolejnym etapie postępowania, tj. przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano 5 opinii. Zaopiniowano i określono warunki realizacji przedsięwzięć po analizie przedłożonych raportów o oddziaływaniu na środowisko :

- Budowa fermy drobiu, planowanej do realizacji na działce nr ewid. 2518, obręb Oleszno, gm. Krasocin (opiniowano trzykrotnie)
- Przebudowa kwatery nr 2 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne "Kępny Ług" we Włoszczowie, gm. Włoszczowa (opiniowano dwukrotnie)

3. Uzgodnienie dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W zakresie uzgodnień dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano 4 opinie uzgadniające i 4 opinie do przedkładanych projektów wskazując wnioski, uwagi i zalecenia. Przedkładane projekty dotyczyły inwestycji takich jak:

- obiekty żywienia i żywności (lokale gastronomiczne)
- obiekty usługowe i handlowe (w tym lokale biurowe, apteka, przedszkole)
- sieć wodociągowa

Uzgadniając dokumentacje projektowe sprawdzano, czy dla planowanego zakresu i programu funkcjonowania obiektu zostały spełnione wymagania określone w przepisach szczegółowych oraz wszystkich mających zastosowanie przepisach i normach wynikających z Prawa budowlanego. Dokumentacje konsultowano z właściwymi sekcjami nadzoru bieżącego.

Poprawione i uzupełnione dokumentacje o wskazane zalecenia, przedstawione ponownie do uzgodnienia, uzyskały pozytywne opinie sanitarne.

4. Dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych, odbiory obiektów.

Wpłynęło 46 zawiadomień o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania obiektów budowlanych. We wszystkich przypadkach PPIS we Włoszczowie nie wniósł sprzeciwu. Część zawiadomień dotyczyła obiektów nieobjętych bieżącym nadzorem sanitarnym (np. budynek wielorodzinny, mieszkalne jednorodzinne, drogi, itp.).

Priorytetem do przeprowadzenia kontroli były obiekty z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, objęte bieżącym nadzorem sanitarnym.

W związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych podjęto 34 czynności kontrolne (wizytacje), w tym 2 w trakcie budowy - wynikające z art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 682 z późn. zm.), dla których nałożony został obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania.

Wydano łącznie 45 stanowisk, w tym opinie, pisma ogólne m.in. o przedłożenie dokumentacji budowlanej związanej z zakończeniem budowy.

Podczas kontroli (wizytacji) w miejscu budowy dokonywano sprawdzenia zgodności realizacji obiektów z dokumentacją projektową w zakresie spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych. W trakcie przeprowadzanych kontroli obiektów budowlanych nie stwierdzono istotnych niezgodności z zatwierdzoną i uzgodnioną dokumentacją projektową oraz z przepisami sanitarno-higienicznymi. Zgłoszone do użytkowania obiekty budowlane były odpowiednio przygotowane do

czynności odbiorowych. Inwestorzy posiadali komplet dokumentacji (projekty, zgłoszenia, decyzje, uzgodnienia wymagane prawem, protokoły badań i sprawdzeń). Inwestycje realizowano zgodnie z projektami, warunkami pozwolenia na budowę i obowiązującymi przepisami.

Obiekty zgłoszone do użytkowania to m.in. :

- Budynek świetlicy wiejskiej w msc. Czostków, gm. Krasocin
- Budynek świetlicy wiejskiej w msc. Gościencin, gm. Włoszczowa
- Rozbudowa i przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w msc. Nieznanowice, gm. Włoszczowa
- Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania zabytkowego budynku spichlerza-wozowni z przeznaczeniem na budynek - Gminny Ośrodek Kultury w msc. Kluczewsko
- Rozbudowa, przebudowa, nadbudowa i remont budynku po byłej strażnicy OSP w celu prowadzenia działalności kulturalnej w msc. Krasocin
- Modernizacja, przebudowa budynku ZOZ we Włoszczowie z przeznaczeniem na działalność rehabilitacyjną (przebudowa bloku "C" - pomieszczenia z przeznaczeniem na działalność rehabilitacyjną)
- Zbiornica pochodnia gazowa do spalania biogazu składowiskowego pozyskiwanego ze składowiska odpadów „Kępny Ług” we Włoszczowie
- Rozbudowa funkcjonalna istniejącego budynku sortowni wraz z modernizacją linii sortowniczej oraz montażem instalacji do produkcji paliw alternatywnych i energii elektrycznej na terenie składowiska odpadów „Kępny Ług” we Włoszczowie
- Rozbudowa wraz z przebudową drogi powiatowej nr 0401T w miejscowości Oleszno oraz drogi nr 0258T na odcinku Oleszno-Wola Świdzińska od km 0+000 do km 2+166
- Rozbudowy sieci wodociągowej na terenie gmin Krasocin i Włoszczowa
- Rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gmin Krasocin, Secemin, Włoszczowa
- Oczyszczalnia ścieków dla miejscowości Żeliszawiczki, Żeliszawice, Międzylesie, gmina Secemin
- Budynki jednorodzinne mieszkalno-handlowe we Włoszczowie (2)
- Budynek wielorodzinny we Włoszczowie
- Budynek zakwaterowania turystycznego, gm. Włoszczowa
- Budynek biurowy gm. Włoszczowa
- Budynek usługowo-mieszkalny (przychodnia lekarska) w msc. Włoszczowa
- Budynek handlowo-usługowy, gm. Krasocin
- Budynki mieszkalne jednorodzinne na terenie gmin: Kluczewsko (1), Moskorzew (2), Włoszczowa (1), Krasocin (1)
- Budynek gospodarczo-garażowy, gm. Włoszczowa
- Dobudowa części magazynowej oraz części magazynowo biurowej do istniejącego budynku handlowo-usługowego, gm. Włoszczowa
- Stacja paliw we Włoszczowie

- Myjnia samochodowa we Włoszczowie
- Farmy fotowoltaiczne o mocy max. 1 MW na terenie gminy Włoszczowa
- Hala magazynowa i budynek biurowy, gm. Włoszczowa
- Przebudowa hali produkcyjnej wraz z rozbudową o wiatę magazynową, gm. Włoszczowa
- Rozbudowa dwóch budynków produkcyjnych, gm. Włoszczowa
- Budynek produkcyjny oraz rozbudowa i przebudowa istniejącego budynku produkcyjnego z uzupełnieniem o funkcję magazynową we Włoszczowie
- Rozbudowa, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku na budynek produkcyjno-socjalno-biurowy we Włoszczowie
- Rozbudowa istniejącego budynku magazynowego o część magazynową, socjalną i halę produkcyjną we Włoszczowie.
- Budynek Cukierniczo-Produkcyjno-Usługowy, gm. Kluczewsko
- Waga samochodowa z budynkiem obsługi wag wraz z przebudową części budynku administracyjnego, gm. Krasocin

Ponadto w roku 2023 wydano 5 opinii dotyczących spraw różnych; np. opinie o spełnieniu wymagań sanitarnych lokalu dla planowanej działalności, lub możliwości zmiany sposobu użytkowania. Przeprowadzono 2 kontrole (wizytacje) związane z wydaniem opinii sanitarnej potwierdzającej spełnienie wymagań sanitarnych dla działalności lub wstępnej opinii o możliwości przystosowania lokalu do planowanej działalności usługowej.

6. Uzgadnianie warunków zabudowy

W związku ze zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w czwartym kwartale 2023 r. zaczęły napływać od gmin z powiatu włoszczowskiego wnioski o uzgodnienie warunków zabudowy w trybie art. 53 ust. 4 pkt 2a oraz art. 64 ust. 1 w/w ustawy. W sferze zagadnień, analizowanych pod względem sanitarnym przy uzgadnianiu warunków zabudowy, mieszczą się m.in.:

1). spełnienie zasady tzw. „dobrego sąsiedztwa”, gwarantującej że projektowana funkcja w zakresie uwarunkowań sanitarnych może bezkolizyjnie współistnieć z obecną już funkcją występującą w sąsiedztwie, a także, że w przyszłości projektowana funkcja nie ograniczy funkcji obecnej; 2). ochrona klimatu akustycznego; 3). ochrona czystości powietrza; 4). ochrona radiologiczna; 5). ochrona wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; 6). dostęp do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej; itp.

Wydano 14 postanowień w tym zakresie. Trzy sprawy przekazano zgodnie z właściwością do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego gdyż dotyczyły przedsięwzięć związanych z higieną radiacyjną.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, kąpielisk i basenów.

1. Wprowadzenie

W 2023r. w powiecie włoszczowskim na 256 obiektów użyteczności publicznej ujętych w ewidencji, skontrolowano 125.

Na koniec okresu sprawozdawczego wykazano 2 obiektu ze złym stanem technicznym.

W ocenianym okresie przeprowadzono 125 kontroli obiektów użyteczności publicznej. W sezonie kąpielowym były czynne 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego brali udział w 1 ekshumacji szczątków ludzkich, nadzorując prawidłowy jej przebieg. Opiniowano: 3 przywozy zwłok z zagranicy i jeden wywóz szczątków ludzkich poza granice Polski; 2 masowe imprezy oraz 6 regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach.

W 2023r., podobnie jak w 2022r., wzmocnionym nadzorem sanitarnym objęto parkingi w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń na teren powiatu włoszczowskiego. Tereny parkingów oznakowano odpowiednimi ulotkami ostrzegawczymi. Dwa parkingi położone przy drodze wojewódzkiej Kielce – Częstochowa zostały wyposażone w ubikacje mobilne. Nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie porządkowym i technicznym tych obiektów.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń.

2.1. Ustępy publiczne

W ewidencji znajdował się 1 ustęp publiczny, w którym wydzielono kabiny w części damskiej i męskiej oraz pomieszczenie socjalne dla pracownika. Obiekt był dostosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Środki czystościowe i dezynfekcyjne stosowane i przechowywane we właściwy sposób. Umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą, wyposażone w mydło w płynie oraz suszarki do rąk. Ubikacja dla osób niepełnosprawnych czynna całodobowo, obiekt monitorowany. W obiekcie w widocznych miejscach umieszczono informacje o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

2.2. Obiekty pomocy społecznej

W tej grupie w ewidencji wykazano 7 obiektów, w tym:

- 1 dom opieki społecznej
- 4 inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej
- 2 placówki zapewniające całodobową opiekę.

W 2023r. skontrolowano 6 obiektów z tej grupy (1 dom pomocy społecznej, 2 placówki zapewniające całodobową opiekę, 3 inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej), w których nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan porządkowy i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń. W jednej placówce zapewniającej całodobową opiekę trwa rozbudowa obiektu. W jego nowej części planowane są pokoje dla pensjonariuszy i pomieszczenia kuchenne. W 2023r. oddano do użytku nowy dom opieki całodobowej w Mękarzowie. W budynku zapewniono 18 pokoi dla 39 pensjonariuszy. Obecnie w placówce przebywa 25 pensjonariuszy w 13 pokojach. Zapewniono 12 pokoi 2 - osobowych i 1 pokój 1- osobowy, które posiadają wydzielone łazienki. Pranie bielizny odbywa się we własnej pralni, która składa się z magazynu bielizny brudnej, pralni właściwej, suszarni. Zachowany jest w pralni jednokierunkowy obieg bielizny. Pranie bielizny odbywa się przy użyciu proszku z środkiem dezynfekcyjnym.

2.3. Obiekty hotelarskie

W tej grupie funkcjonowały 24 obiekty, tj.: 2 hotele, 2 motele, 20 (agroturystyka i pokoje noclegowe)

W 2023r. skontrolowano 14 obiektów.

W czasie kontroli hoteli i moteli stwierdzono prawidłowe postępowanie z bielizną brudną i czystą. W dwóch obiektach pranie bielizny odbywa we własnym zakresie, w proszku z środkiem dezynfekcyjnym. Czystość bieżąca zachowana. W kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 10 obiektach (agroturystyka i pokoje noclegowe), w których świadczone usługi hotelarskie posiadają restauracje, sale konferencyjne, bawialnię dla dzieci, zagospodarowane tereny wokół obiektów z miejscami do grillowania, altankami, oczkami wodnymi.

Właściciele obiektów agroturystycznych organizują również spływy kajakowe, kursy jeździeckich dla dzieci i młodzieży. Najliczniejsze w tej grupie są gospodarstwa agroturystyczne, w których standard świadczonych usług był najbardziej zróżnicowany. Przykładem tego stwierdzenia niech będzie oddane do użytku w 2023r. Gospodarstwo Agroturystyczne w Dąbiu gm. Włoszczowa. Zapewniono w nim: 5 pokoi mieszkalnych z węzłami sanitarnymi dla 16 osób, jadalnię, grootę solną, jacuzzi, saunę suchą, ubikacje ogólnodostępne z częścią damską i męską, bawialnię dla dzieci, basen ogrodowy. W sąsiedztwie basenu wydzielono miejsca z altankami do grillowania i wędzenia, odpoczynku – z piaskownicą i huśtawką oraz kort tenisowy z możliwością gry w piłkę nożną, siatkówkę i koszykówkę. W obiekcie do oczyszczania ścieków służy przydomowa biologiczna oczyszczalnia ścieków. Pranie brudnej bielizny odbywa się we własnym zakresie w pralce automatycznej, w proszku z środkiem dezynfekcyjnym.

2.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

W 2023r. nadzorem sanitarnym objęto 50 obiektów spośród 54 wykazanych w ewidencji. Stan porządkowy i techniczny wszystkich kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. W czasie kontroli zakładów kosmetycznych szczególną uwagę zwracano na zapewnienie i stosowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w przypadku przerwania ciągłości tkanek ludzkich, postępowanie ze sprzętem i bielizną wielokrotnego użytku. W zakładach usługowych coraz częściej stosowana była bielizna jednorazowego użytku. Gabinety kosmetyczne coraz częściej wyposażane są we własne autoklawy. W ocenianym okresie siedem salonów spośród 18-u zakupiło autoklawy.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Do tej grupy w 2023r. zaliczono 7 obiektów kolejowych, podobnie jak w 2022r. Skontrolowano 2 obiekty: Dworzec PKP Włoszczowa - Północ i Stacja PKP Włoszczowa ul. Kolejowa, które posiadają wydzielone poczekalnie z węzłami sanitarnymi. Nie kwestionowano stanu porządkowego i technicznego poczekalni, ubikacji. Obiekty wyposażono w pojemniki na odpady komunalne, opróżniane na bieżąco. Na terenie dworca i stacji w widocznych miejscach umieszczono informacje o zakazach palenia tytoniu i papierosów elektronicznych. W sąsiedztwie obydwu obiektów znajdują się wydzielone miejsca parkingowe. W 2023r. oddano do użytku nowy parking przy Dworcu Włoszczowa – Północ. Obiekty zostały dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, a Dworzec Włoszczowa - Północ wyposażono w windę. Tereny peronów utwardzone, wyposażone w wiaty przystankowe i pojemniki na odpady komunalne.

W ocenianym okresie skontrolowano stan sanitarny 14 środków transportu publicznego należących do dwóch przedsiębiorstw przewozowych. Nie wydano zaleceń pokontrolnych. Zakresem kontroli objęto również wyposażenie pojazdów w środki dezynfekcyjne do powierzchni i ich stosowanie.

2.6. Cmentarze

W ocenianym okresie skontrolowano 9 cmentarzy, spośród 21 wykazanych w ewidencji. Przedmiotem kontroli był: stan porządkowy terenów cmentarnych i techniczny ogrodzeń, prawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi, zapewnienie wody bieżącej i ubikacji na terenach cmentarzy. Coraz więcej zarządzających cmentarzami zapewnia odpowiednie warunki do segregacji odpadów komunalnych oraz systematycznie wzrasta ilość cmentarzy, na których znajdują się ubikacje typu TOI-TOI w okresach wzmożonych odwiedzin grobów. Stan porządkowy i techniczny kontrolowanych cmentarzy nie budził zastrzeżeń.

Przedstawiciele PPIS w ocenianym okresie brali udział w 1 ekshumacji szczątków ludzkich.

2.7. Domy Przedpogrzebowe

Na terenie powiatu włoszczowskiego ewidencją objęto 2 domy przedpogrzebowe. W 2023r. skontrolowano 1 dom przedpogrzebowy. W budynku wydzielono pomieszczenie z chłodnią, do przygotowania i ubierania zwłok, wyposażone w stół ze stali nierdzewnej, sąsiadujące z magazynem odpadów oraz składzik porządkowy, kaplicę, pomieszczenia biurowe i socjalne, oddzielne sanitariaty dla pracowników i uczestników ceremonii pogrzebowych. W obiekcie opracowano procedury dezynfekcji powierzchni i rąk, postępowania z odpadami niebezpiecznymi oraz postępowania w przypadku kontaktu ze zwłokami osoby zmarłej na SARS CoV-2. Stan porządkowy i techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń.

Ponadto przeprowadzono kontrolę 3 środków transportu przeznaczonego do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie porządkowym i technicznym pojazdów.

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

W 2023r. w ewidencji w tej grupie obiektów ujęto 71 obiektów, w 2022r. - 72. W okresie sprawozdawczym skontrolowano 30 obiektów t.j.: apteki, place zabaw, siłownie zewnętrzne, stacje paliw, stadion i hale sportowe, parkingi, domy kultury. W 3-ch skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości w: 1-iej aptece i 2-ch domach kultury. Zalecenie dotyczące odnowienia pomieszczeń aptecznych zostało wykonane. Na koniec okresu sprawozdawczego dwa domy kultury uznano jako złe pod względem stanu technicznego pomieszczeń.

Wśród obiektów rekreacyjno - sportowych na wyróżnienie zasługuje Strefa Aktywnego Wypoczynku zorganizowana na terenie sąsiadującym z Basenem *Nemo* we Włoszczowie. Teren strefy został ogrodzony, wyposażony w regulamin użytkowania oraz w sprzęt do ćwiczeń i zabaw, ławki, altanki. Obiekt jest monitorowany, zamykany w porze nocnej. Na terenie strefy znajdują się ubikacje ogólnodostępne z wydzieloną częścią damską i męską, dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Natomiast piaskownice na terenie miasta Włoszczowa zarządzane przez SM „Lokator” zostały wyposażone w nowe obudowy, a na dwóch placach zabaw zamontowano 3 nowe huśtawki, ważkę i karuzelę.

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

Na terenie powiatu włoszczowskiego znajdował się jeden basen kryty - Basen NEMO we Włoszczowie, który był czynny przez cały rok, z wyjątkiem przerwy technologicznej trwającej w okresie od 15 - go czerwca do 30 lipca. Kontrola wewnętrzna jakości wody prowadzona była przez zarządcę basenu zgodnie z opracowanym rocznym harmonogramem poboru próbek wody i odpowiadała wymaganiom sanitarnym zawartym w rozporządzeniu dla wody przeznaczonej do

kąpeli. PPIS we Włoszczowie w ramach bieżącego nadzoru wykonał badania wody w nieckach basenowych, wody doprowadzanej do niecek basenowych, wody doprowadzanej do pływalni oraz w natryskach i dokonał rocznej oceny jakości wody. W dwóch próbkach wody ciepłej użytkowej pobranych z natrysków stwierdzono średnie skażenie wody bakteriami legionella. PPIS wydał decyzję na przeprowadzenie dezynfekcji i przeglądu technicznego sieci wody ciepłej. Zarządca basenu po podjętych działaniach naprawczych uzyskał wyniki badań wody stwierdzających brak obecności w wodzie bakterii legionella.

W okresie kąpielowym 2023r. nadzorem sanitarnym objęto 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli. Zarządzający – OSiR we Włoszczowie terminowo wykonywał badania wody w ramach kontroli wewnętrznej i przysyłał wyniki badań do PPIS we Włoszczowie. Na ich podstawie PPIS wydał 4 oceny jakości wody, w których woda odpowiadała wymaganiom sanitarnym zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019r. poz.255).

VI. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza.

Szpital

W 2023r. przeprowadzono jedną kontrolę kompleksową w Szpitalu Powiatowym we Włoszczowie. W dalszym ciągu prowadzone są prace remontowe w związku z termomodernizacją budynku. Skontrolowano postępowanie z bielizną brudną i odpadami medycznymi w oddziałach wewnętrznym II i chirurgicznym, magazynie bielizny, dezynfektorni, magazynie odpadów medycznych oraz postępowanie dot. przechowywania zwłok. Dokonano oceny w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych. W 2023r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie prowadził w dalszym ciągu postępowanie administracyjne wszczęte w 2022r.

Bielizna szpitalna prana przez firmę zewnętrzną, pralnię Medclear Sp. z o.o. Kielce ul. Robotnicza 1/907. Transport bielizny na terenie szpitala odbywa się zgodnie z opracowaną procedurą, oznakowanymi, wydzielonymi dla bielizny czystej i brudnej wózkami o zamkniętej przestrzeni ładunkowej, wykonanymi z materiałów umożliwiającymi mycie i dezynfekcję. Bielizna czysta z pralni dostarczana jest w workach foliowych, przechowywana w wydzielonym zastępczym magazynie. Wydawanie bielizny w wyznaczonych godzinach. Pomieszczenie magazynu bielizny czystej w dniu kontroli w trakcie remontu. Bielizna brudna na

oddziałach gromadzona w workach foliowych w brudownikach, skąd przy użyciu oznakowanych pojemników przewożona jest przez personel sprzątający do magazynu bielizny brudnej. Pomieszczenie to służy wyłącznie do tego celu, bielizna gromadzona w pojemnikach o powierzchni łatwo zmywalnej. Magazyn wyposażony w węzeł sanitarny. Pomieszczenie magazynu posiada podłogę i ściany o powierzchni łatwo zmywalnej, wyposażone jest w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodę, środek do dezynfekcji rąk, ręczniki jednorazowego użycia. Wózki po opróżnieniu z bielizny brudnej dezynfekowane są w wydzielonym pomieszczeniu – dezynfektorni, w którym posadzka i ściany są łatwozmywalne. Transport bielizny brudnej i czystej dokonywany jest przez usługobiorcę trzy razy w tygodniu.

Postępowanie z odpadami medycznymi o kodach 180103 w miejscu ich wytwarzania (na oddziałach wewnętrznym i chirurgicznym) prowadzone zgodnie z opracowanymi procedurami. Odpady gromadzone są prawidłowo i usuwane do worków koloru czerwonego, umieszczonych w koszach pedałowych, z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach, które gromadzone są do pojemników koloru czerwonego, jednorazowego użycia, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie lub przecięcie. Worki i pojemniki opisane prawidłowo, przewożone do magazynu odpadów medycznych zgodnie z wymogami rozporządzenia. W magazynie worki z odpadami o kodzie 180103 gromadzone są w oznakowanych, szczelnych pojemnikach z pokrywami, w temperaturze do 10° C, natomiast odpady o kodzie 180102 przechowywane w lodówce nie dłużej niż 72h. Magazyn posiada ściany i posadzkę łatwo zmywalną, umożliwiającą dezynfekcję, przy wyjściu zapewniono umywalkę z bieżącą zimną i ciepłą, wyposażoną w dozowniki z mydłem i środkiem dezynfekcyjnym do rąk oraz ręczniki jednorazowego użytku. Ponadto wydzielono miejsca do przechowywania czystych oraz zbierania brudnych środków ochrony osobistej. Magazyn posiada niezależne wejście odpowiedniej szerokości bez progu, wentylację grawitacyjną, klimatyzację i jest zabezpieczony przed dostępem osób nieupoważnionych, owadów, gryzoni i innych zwierząt. Odpady odbierane są przez firmę Lider Remondis Medison Sp. z o.o., 42-530 Dąbrowa Górnicza. Pomieszczenie po każdym odbiorze jest dezynfekowane i myte. Dokumentacja odbioru odpadów medycznych prowadzona w formie elektronicznej, prawidłowa. Odpady medyczne gromadzone w magazynie wytwarzane są w Zespole Opieki Zdrowotnej we Włoszczowie (szpital i przychodnia) oraz w Laboratorium Diagnostycznym „Diagnostyka”, w Prywatnym Gabinetem Stomatologicznym Teresa Marcinkowska, w „OKO-SERWIS” Prywatny Gabinet Okulistyczny Roman Świąciak, które mieszczą się w budynku ZOZ we Włoszczowie.

Odpady komunalne transportowane są wózkami o zamkniętej przestrzeni ładunkowej, wykonanymi z materiałów umożliwiającymi mycie i dezynfekcję, przeznaczonymi wyłącznie do tego celu. Przechowywanie odpadów odbywa się w pojemnikach umieszczonych na zewnątrz budynku. W dniu kontroli pojemniki w dobrym stanie sanitarno-technicznym, nie przepełnione. Odpady komunalne odbierane przez specjalizowaną firmę - Adam Bielas „Czystopol” Włoszczowa ul. Partyzantów 114 dwa razy w tygodniu.

Wózki do transportu bielizny brudnej, odpadów komunalnych i medycznych są myte i dezynfekowane w wydzielonym pomieszczeniu-dezynfektorni, do którego wejście dostępne jest z zewnątrz. W czasie kontroli pomieszczenie w trakcie remontu związanego z wymianą okien i drzwi. Posadzka i ściany, w tym pomieszczeniu łatwo zmywalne. Dezynfektornia posiada węzeł sanitarny.

Przeprowadzono ocenę systemu kontroli zakażeń szpitalnych. Szpital liczy 196 łóżek, w tym 45 zabiegowych, 151 niezabiegowych, 6 intensywnej terapii, łóżek położniczych nie ma.

Powołano Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Spotkania ZKZS odbywają się raz w miesiącu, spotkania KKZS odbywają się dwa razy w roku. We wszystkich oddziałach szpitala powołano pielęgniarki łącznikowe, których zadaniem jest pomoc w procesie identyfikowania zakażeń szpitalnych. Prowadzony jest rejestr zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych.

Zakażenia szpitalne i czynniki alarmowe są monitorowane na bieżąco. Rejestracja i monitorowanie zakażeń szpitalnych odbywa się w sposób czynny, poprzez codzienny przegląd wyników badań mikrobiologicznych, ocenę wykonania profilaktyki okołoperacyjnej, codzienne monitorowanie zakażeń miejsca operowanego i monitorowanie pacjentów gorączkujących oraz bierne, poprzez zgłoszenia z oddziałów, analizę dokumentacji po wypisie pacjenta. Wprowadzono formularz oceny ryzyka przy przyjęciu do szpitala, który jest wypełniany przez lekarza przyjmującego oraz formularz oceny ryzyka podczas pobytu w szpitalu, wypełniany przy wypisie pacjenta. Wykonywane są przesiewowe badania mikrobiologiczne u pacjentów nowo przyjmowanych z historią hospitalizacji do sześciu miesięcy. W szpitalu powołano Komitet Terapeutyczny Szpitala Powiatowego we Włoszczowie, który nadzoruje prawidłową politykę antybiotykową. Opracowano dokument „Polityka Antybiotykowa Szpitala Powiatowego we Włoszczowie”, który zawiera wytyczne do stosowania antybiotyków.

W szpitalu opracowane są procedury zapobiegania zakażeniom i szerzeniu się czynników alarmowych, które są aktualizowane co dwa lata lub częściej w razie potrzeby. Personel potwierdził pisemnie zapoznanie się z procedurami. Prowadzona jest kontrola skuteczności stosowanych procedur poprzez analizę zużycia preparatów do dezynfekcji rąk, badania

środowiskowe powierzchni, kontrole w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego w oddziałach, analizę dokumentacji. Kontrole prowadzone wg opracowanego harmonogramu.

W szpitalu zapewniono możliwość izolacji pacjentów z podejrzeniem/zakażeniem lub chorobą zakaźną lub wywołaną czynnikami alarmowymi poprzez zastosowanie zmiany organizacji oraz obecność izolatek/sal jednoosobowych. Przeprowadzana jest wewnętrzna kontrola warunków izolacji pacjentów z zakażeniem lub chorobą zakaźną.

W obrębie szpitala działa zewnętrzne laboratorium mikrobiologiczne. Podejrzenia zakażeń szpitalnych zgłasza lekarz, pielęgniarka epidemiologiczna, pielęgniarka łącznikowa lub diagnosta laboratoryjny. W szpitalu jest prowadzony rejestr zakażeń szpitalnych w postaci indywidualnych kart rejestracji zakażenia szpitalnego oraz czynnika alarmowego. W 2022r. zarejestrowano 86 pacjentów z zakażeniem szpitalnym. W 2023r. do dnia kontroli liczba zakażeń szpitalnych wynosi 42. Przy wypisie pacjenta ze szpitala w dokumentacji jest umieszczana informacja zakażeniu czynnikiem alarmowym.

Dokumentacja dot. zakażeń szpitalnych jest prowadzona w formie pisemnej i elektronicznej, zabezpieczona przed dostępem osób nieuprawnionych.

2. Szpitale uzdrowiskowe i sanatoria – nie dotyczy

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, itp.).

Na terenie działalności PSSE we Włoszczowie funkcjonuje 19 podmiotów leczniczych, do których należą 23 placówki służby zdrowia. W okresie sprawozdawczym w tej grupie obiektów przeprowadzono 23 kontrole. Podczas przeprowadzania kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2023r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie prowadził w dalszym ciągu postępowanie administracyjne wszczęte w 2022r.

W autoklawy wyposażone były 3 placówki. Proces przygotowania narzędzi do sterylizacji prawidłowy. W 2023r. była systematycznie prowadzona wewnętrzna biologiczna i chemiczna kontrola skuteczności sterylizacji, badań zakwestionowanych nie było. Dokumentacja kontroli skuteczności sterylizacji archiwizowana. Podmioty, które nie posiadają autoklawów stosują sprzęt jednorazowy lub zlecają wykonanie sterylizacji. W 1 placówce nie wykonuje się żadnych zabiegów, udziela się jedynie porad lekarskich, w związku z czym nie korzysta się z narzędzi medycznych. Sprzęt jednorazowy w opakowaniach fabrycznych oraz sprzęt wielokrotnego użycia po sterylizacji przechowywany prawidłowo, daty ważności aktualne. We wszystkich placówkach preparaty dezynfekcyjne stosuje się i przechowuje zgodnie z zaleceniami producenta. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych przygotowywane i stosowane są wg opracowanych procedur.

We wszystkich placówkach systematycznie prowadzona jest kontrola wewnętrzna w celu

zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych wg opracowanych procedur.

3.1 Zaopatrzenie w wodę.

Wszystkie podmioty lecznicze (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, itp.) zaopatrywane były w wodę dobrej jakości, spełniającą wymogi sanitarne, z wyjątkiem dwóch w: Chlewicach i Moskorzewie, które korzystają z wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia - Moskorzew. W wodociągu tym dwukrotnie stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody. Na koniec 2023r. woda chlorowana w tym wodociągu odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Wszystkie przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia z terenu powiatu włoszczowskiego posiadają stosowne umowy ze specjalistycznymi firmami, uprawnionymi do odbioru odpadów niebezpiecznych – medycznych i komunalnych. W w/w podmiotach odpady segregowane są w miejscu ich powstawania, zgodnie z opracowanymi procedurami i instrukcjami. Transportem wewnętrznym odpadów medycznych zajmuje się przeszkolony personel, zapoznany z procedurami postępowania z odpadami tego rodzaju. Do czasu odbioru przez firmy zewnętrzne, odpady o kodzie 180103 przechowywane są w wydzielonych pomieszczeniach, wyposażonych w przenośne urządzenia chłodnicze. Wszystkie podmioty lecznicze posiadają odpowiednią dokumentację w zakresie odbioru odpadów. W ocenianym okresie w kontrolowanych podmiotach nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie porządkowym i technicznym magazynów odpadów medycznych.

3.3. Gospodarka bielizną.

W podmiotach leczniczych realizujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne pranie bielizny wielorazowego użycia zlecane było zewnętrznym firmom specjalistycznym lub bielizna prana była we własnym zakresie. Transport bielizny do pralni zewnętrznych zapewniają usługobiorcy. Coraz częściej podmioty stosują bieliznę jednorazowego użycia. Przechowywanie czystej bielizny i odzieży ochronnej odbywa się w wydzielonych miejscach (szafach) lub wydzielonych pomieszczeniach, natomiast – brudnej w wyznaczonych miejscach (pojemnikach).

4. Praktyki zawodowe

W tej grupie obiektów w 2023 r. funkcjonowało 27 obiektów (23 gabinety prywatne, 4 gabinety fizjoterapii/masażu). Ogółem przeprowadzono 16 kontroli sanitarnych w 16 obiektach.

Podczas kontroli zwracano uwagę na opracowanie i wdrożenie procedur mających na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. We wszystkich placówkach systematycznie prowadzona jest kontrola wewnętrzna.

Własne autoklawy posiadało 8 gabinetów stomatologicznych. Wewnętrzna kontrola skuteczności sterylizacji była prowadzona w placówkach systematycznie, badań zakwestionowanych nie było. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie pakowania i przechowywania sprzętu medycznego poddawanego sterylizacji.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przygotowywania roztworów preparatów dezynfekcyjnych i ich stosowania.

W gabinetach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i papierosów elektronicznych.

4.1. Zaopatrzenie w wodę.

Wszystkie gabinety zaopatrywane były w wodę z wodociągów zaopatrzenia zbiorowego, spełniającą wymogi sanitarne.

4.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Odpady segregowane były w miejscu ich powstawania, zgodnie z opracowanymi procedurami i instrukcjami. Odpady medyczne przechowywane były do chwili odbioru w wydzielonych lodówkach, przeznaczonych tylko do tego celu. Odpady medyczne były odbierane i utylizowane przez firmy spoza terenu powiatu włoszczowskiego.

4.3. Gospodarka bielizną.

Bielizna brudna była prana w pralniach ośrodków zdrowia, w których mieszczą się gabinety oraz we własnym zakresie.

VII. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

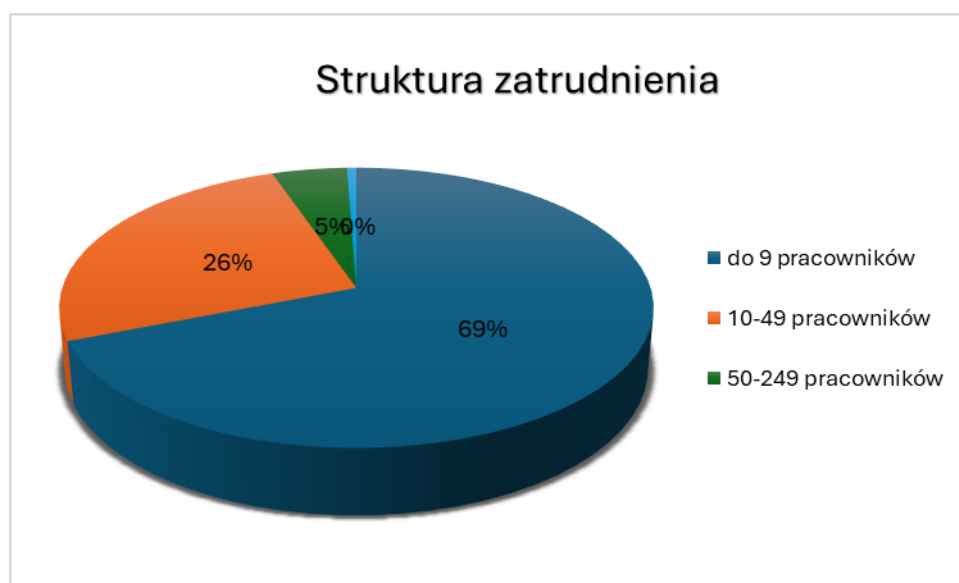
Głównym zadaniem Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska Pracy jest prowadzenie nadzoru nad warunkami środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy. Kontrole pionu higieny pracy dotyczą również produkcji, obrotu oraz stosowania przez podmioty gospodarcze substancji chemicznych ich mieszanin, produktów biobójczych, produktów kosmetycznych, detergentów i prekursorów kat. 2 i 3.

Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W rejestrze obiektów podległych Nadzorowi Środowiska Pracy w 2023 roku znajdowało się 171 zakładów pracy, które zatrudniały ogółem 4700 pracowników.

W powiecie włoszczowskim w 2023 roku przeważały małe przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników. Drugą co do wielkości grupę stanowiły podmioty gospodarcze zatrudniające od 10 do 49 pracowników.

Wykres
pracy

2. *Struktura wielkości zakładów w powiecie*

włoszczowskim w 2023 roku.

W minionym roku skontrolowano 59 obiektów zatrudniających 785 osób. Najliczniejszą grupę skontrolowanych przedsiębiorstw stanowiły firmy zajmujące się obróbką drewna oraz kolejno zakłady produkujące żywność

Przeprowadzone kontrole zakładów pracy dotyczyły głównie: oceny stanowisk pracy pod kątem narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe i uciążliwe występujące w środowisku pracy, oceny zaplecza sanitarno-higienicznego jego wielkości i wyposażenia, zabezpieczenia pracowników w odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej, zaopatrzenia w środki czystości. W 2023 roku dużą uwagę poświęcono ocenie realizacji wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych oraz produktów biobójczych (w tym za pośrednictwem sprzedaży internetowej) zgodnie z wymogami krajowymi i unijnymi.

Najczęstszym uchybieniem stwierdzanym podczas przeprowadzania kontroli był

nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń socjalnych przeznaczonych dla pracowników. W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w zakresie nadzoru środowiska pracy w 2023 roku wydano 13 decyzji nakazujących ich usunięcie.

W minionym roku nie wydano decyzji unieruchamiających stanowiska lub zakład pracy.

W ramach nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy w roku 2023 Pracownia Badań i Pomiarów Środowiska Pracy PSSE we Włoszczowie, przeprowadziła badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, tj. stężenia pyłów (frakcja wdychalna), zawartość/stężenie krystalicznej krzemionki we frakcji respirabilnej, pomiary stężenia tlenku węgla, poziomu natężenia hałasu oraz natężenia oświetlenia elektrycznego w 11 obiektach. Na podstawie uzyskanych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie z uwagi na brak zewidencjonowanych podmiotów (miejsc pracy) zobowiązanych do wykonania pomiarów radonu wskazanych w art. 23c ust. 1 ustawy z dnia 29 listopada 2000r. Prawo atomowe (Dz. U. 2023, poz. 1173 późn., zm.) oraz jednostek, w których występują miejsca pracy pod ziemią które należy rozumieć jako np. podziemne trasy turystyczne - przewodnicy i pracownicy techniczni, jaskinie i inne naturalne pustki w górotworze - które są miejscami pracy speleologów, klimatologów, biologów i innych pracowników nauki, podziemne parkingi, magazyny, tunele (drogowe i kolejowe) jeśli są miejscem pracy i inne, nie prowadził działalności kontrolnej w zakresie narażenia na radon.

Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

W roku 2023 w ramach nadzoru nad bezpieczeństwem chemicznym skontrolowano:

- 23 podmioty stosujące w swojej działalności substancje i mieszaniny chemiczne,
- 13 podmiotów zajmujących się udostępnianiem na rynku środków biobójczych,
- 4 podmioty stosujące w działalności gospodarczej produkty biobójcze,
- 1 podmiot stosujący prekursory narkotyków kategorii 2 i 3,
- 13 podmiotów udostępniających na rynku produkty kosmetyczne,

W ramach kontroli realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz aktów wykonawczych, ich właściwą klasyfikację, oznakowanie,

opakowanie oraz sprawdzano warunki ich magazynowania. Egzekwowano obowiązek posiadania aktualnych spisów używanych substancji i ich mieszanin oraz kart charakterystyki. Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały uchybienia w trzech przedsiębiorstwach dot. braku aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie oraz braku kart charakterystyki. W związku ze stwierdzeniem powyższych nieprawidłowości wszczęto postępowania administracyjne, a następnie wydano decyzje nakazujące uzupełnienie dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W ramach prowadzenia nadzoru nad bezpieczeństwem kosmetyków udostępnianych na rynku w 6 podmiotach funkcjonujących na terenie powiatu włoszczowskiego zakwestionowano łącznie 1150 sztuk produktów kosmetycznych nie spełniających wymogów prawnych. Nieprawidłowości dotyczyły:

- udostępniania produktów kosmetycznych po upływie terminu ważności,
- nieprawidłowego oznakowania produktu kosmetycznego lub braku oznakowania sporządzonego w języku polskim,
- zawartości w składzie substancji niedozwolonych do stosowania w produktach kosmetycznych.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nakazał wycofać z rynku oraz zaprzestać udostępniania produktów kosmetycznych niezgodnych z wymaganiami prawnymi.

W okresie IV-IX 2023r. prowadzono wzmożony nadzór dot. udostępniania na rynku produktów biobójczych należących do grupy produktowej 18 (insektycydy) i 19 (atraktanty i repelenty) z uwzględnieniem produktów udostępnianych na rynku poprzez platformy e-commerce. Czynności kontrolne nie wykazały na terenie nadzorowanym udostępniania produktów biobójczych nie spełniających wymagań prawnych.

W ramach prowadzonego nadzoru nad udostępnianiem na rynku produktów biobójczych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie zakwestionował i nakazał wycofać z rynku oraz zaprzestać udostępniania łącznie 121 sztuk produktów biobójczych. Nieprawidłowości dot.:

- upływu daty ważności produktów,
- braku pozwolenia na obrót,
- braku oznakowania sporządzonego w języku polskim zgodnego z obowiązującymi

przepisami,

- obecności w składzie produktu substancji czynnej niedozwolonej do stosowania w produktach biobójczych należących do danej grupy produktowej.

Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Głównym założeniem sprawowania nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi było sprawdzenie zapewnienia pracownikom: odpowiednich pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, zaopatrzenia w odzież roboczą, zapoznania z oceną ryzyka zawodowego oraz zapewnienia szkoleń uwzględniających występowanie szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy.

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu włoszczowskiego przeprowadzono 8 kontroli w zakładach, w których istnieje potencjalne zagrożenie czynnikami biologicznymi zaliczanymi do 2 i 3 grupy zagrożenia - głównie w zakładach produkujących żywność oraz placówkach leczniczych. Podczas kontroli pod kątem narażenia na czynniki nie stwierdzono uchybień.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach sprawowanego nadzoru nad warunkami pracy szczególnie naciska kładzie na występowanie w środowisku pracy czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym ze względu na charakter skutków zdrowotnych pracy w w/w narażeniu. W ramach prowadzonych działań kontrolnych zwracano uwagę na: wykonywanie badań i pomiarów (zgodnie z wymaganą prawnie częstotliwością), zaopatrzenia w odzież roboczą, zapoznanie z oceną ryzyka zawodowego oraz zapewnienie szkoleń, prowadzenie przez pracodawcę rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W roku 2023 na terenie powiatu włoszczowskiego przeprowadzono 9 kontroli w zakładach zatrudniających pracowników w narażeniu na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy - głównie były to przedsiębiorstwa z sektora obróbki drewna. Podczas kontroli pod kątem narażenia na czynniki w czterech obiektach stwierdzono uchybienia dot. braku

informacji w ocenie narażenia zawodowego, braku rejestru prac narażających oraz rejestru pracowników na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

Choroby zawodowe

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizując zadania dotyczące nadzoru nad warunkami pracy w zakresie występowania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz sposobu wykonywania pracy, prowadzi postępowania administracyjne w sprawach chorób zawodowych. W toku postępowania właściwy inspektor sanitarny wydaje imienną decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej bądź o braku podstaw do jej stwierdzenia.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie w minionym roku wpłynęły 4 nowe zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej. W 2023 roku przeprowadzono 10 dochodzeń epidemiologicznych, które dotyczyły sporządzenia karty oceny narażenia zawodowego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie w minionym roku nie wydawał decyzji administracyjnych w powyższym zakresie.

W toku pozostaje jedno postępowanie w sprawie podejrzenia choroby zawodowej wszczęte w 2022r. (*dot. jednostki chorobowej: Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół w obrębie cieśni nadgarstka - poz. 20.1 wykazu chorób zawodowych*) oraz 4 postępowania wszczęte w roku 2023 (*dot. jednostki chorobowej: Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (poz. 15 wykazu chorób zawodowych) – 3 postępowania oraz Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26 wykazu chorób zawodowych) – 1 postępowanie*).

Środki zastępcze

Na terenie powiatu włoszczowskiego w 2023 roku nie odnotowano przypadku prowadzenia działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzenia do obrotu nowej substancji psychoaktywnej – do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włoszczowie nie wpłynęły informacje od Inspektora do spraw Substancji Chemicznych dotyczące wydanych zezwoleń, o których mowa w art. 40a ust. 1 (ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii), oraz wniosków złożonych przez przedsiębiorców, o których mowa w art. 40a ust. 2 (ustawy jak wyżej.)

W minionym roku na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie nie zidentyfikowano również przypadków produkcji, dystrybucji, wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie w 2023 roku nie wszczywał nowych postępowań administracyjnych w/s posiadania/wprowadzania do obrotu środków zastępczych z uwagi na brak wystąpienia powyższych zdarzeń.

W 2023 roku współpracowano z Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym we Włoszczowie w zakresie zgłaszania przypadków zatrucia dopalaczami - do PSSE we Włoszczowie nie wpłynęły zgłoszenia przypadków zatruc oraz zgonów pośrednio bądź bezpośrednio związanych z użyciem środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Biorąc pod uwagę skalę zagrożenia wynikającego szczególnie z przyjmowania „nowych narkotyków” przez młodzież, na terenie powiatu prowadzone były działania edukacyjne poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych mających na celu przedstawienie zagrożeń wynikających z używania środków zastępczych przez młodzież w wieku szkolnym.

VIII. Higiena radiacyjna

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie prowadzi nadzoru w tym zakresie.

IX. Ocena stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży

1. Informacje ogólne

W 2023 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie było 75 placówek w tym:

- żłobki -2
- przedszkola funkcjonujące samodzielnie -8
- szkoły podstawowe -9
- zespoły szkół – 14 (w tym 2 zespoły szkół ponadpodstawowych)
- liceum ogólnokształcące -1
- niepubliczne technikum zawodowe -1
- branżowe szkoły - 2

- świetlica środowiskowa -1,
- zakład doskonalenia zawodowego- 1
- stacja harcerska- 1
- Specjalne ośrodki edukacyjno – rehabilitacyjne - 2
- Poradnia pedagogiczna -1
- placówki wypoczynku dzieci i młodzieży – 32 (wypoczynek letni)

W minionym roku skontrolowano 51 placówek (27 stałych oraz 24 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży).Przeprowadzono w nich 77 kontroli, które miały na celu ocenę zgodności warunków higieniczno – sanitarnych obiektów z aktualnie obowiązującymi przepisami.

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

Kontrole uwzględniały zagadnienia w zakresie oceny:

- stanu sanitarno-technicznego budynków i pomieszczeń,
- warunków sanitarnych do utrzymania higieny osobistej uczniów,
- bezpiecznego użytkowania bloków sportowych i terenowych urządzeń kultury fizycznej,
- dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do zasad ergonomii,
- higieny pracy umysłowej uczniów-oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych,
- oceny warunków sanitarnych w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej,
- dożywiania uczniów,
- warunków wypoczynku i rekreacji,
- przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych oraz przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych

3. Stan sanitarny budynków.

Stan bieżącej czystości w placówkach systemu oświaty nie budzi zastrzeżeń. Corocznie w budynkach przeprowadzane są remonty i modernizacje.

W ostatnich latach przedszkola zostały wyposażone w nowe urządzenia rekreacyjne z certyfikatami bezpieczeństwa, w związku z tym atrakcyjność zabawy i rekreacji na placach zabaw zdecydowanie wzrosła. Systematycznie wymieniany jest piasek w piaskownicach, piaskownice po zakończeniu zajęć zabezpieczane są przed dostępem zwierząt, zapewnione są regulaminy korzystania z urządzeń i terenów rekreacyjnych. W minionym roku funkcjonowały 43 placówki stałe (zlikwidowano 1 niepubliczne przedszkole a 1 zespół szkolno- przedszkolny przekształcono w szkołę filialną.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej.

Podłączenie do publicznej sieci wodociągowej posiadają wszystkie szkoły i przedszkola . Tylko jeden obiekt korzysta z własnego wodociągu jest to Stanica Harcerska w Białym Brzegu – obiekt wykorzystywany w okresie letnim jako miejsce wypoczynku dzieci i młodzieży. W 2023 stwierdzono tam krótkotrwałe zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody. Po przeprowadzonych zabiegach dezynfekcji jakość wody spełniała wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294).

Wszystkie placówki mają zapewnioną ciepłą bieżącą wodę. Nadal w szkołach niezadawalający jest poziom rozwiązań umożliwiających zapewnienie uczniom dostępu do wody do picia (np. woda w dzbankach lub z dystrybutora).

Z 27 skontrolowanych w minionym roku stałych placówek podłączenie do kanalizacji centralnej posiada 21, oraz 2 placówki posiadają własne oczyszczalnie ścieków, 4 placówki korzystają z podłączenia do zbiornika bezodpływowego.

Pomieszczenia higieniczne dla uczniów są wyposażone w środki do utrzymania higieny osobistej (mydło, ręczniki jednorazowego użytku, suszarki, papier toaletowy, instrukcje mycia rąk). Wyposażenie jest sprawne.

W bieżącym roku odnotowano niewystarczającą liczbę sal lekcyjnych w szkołach ponadpodstawowych. Przyjęcie podwójnego rocznika szkół podstawowych do klasy pierwszej spowodowało pogorszenie warunków higieniczno sanitarnych w szkołach ponadpodstawowych (niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych, nadmierne zagęszczenie uczniów w salach lekcyjnych i korytarzach.)

5. Ergonomia wyposażenia placówek dla dzieci i młodzieży

Skontrolowano w minionym roku dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów w 13 placówkach (26 oddziałach) na 462 stanowiskach . Stoliki i krzesła oznakowane są numerem określającym wielkość mebla. Wychowawcy wywiązują się z obowiązku sporządzania 2 razy roku oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Uczniowie są zapoznani z wynikami przeprowadzonych pomiarów oraz są poinformowani z których rozmiarów mebli powinni korzystać.

6. Zapewnieni miejsca na podręczniki i przybory szkolne.

Zgodnie z zapisem § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jednolity Dz. U. z 04.09.2020r poz. 1604), dyrektor szkoły zapewnia uczniom

w szkole miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych. Wymóg ten jest realizowany przez szkoły w różny sposób. Najmłodszy uczniowie mają wydzielone pojedyncze szafki lub półki na przybory szkolne, starsi uczniowie mają wydzielone zazwyczaj wspólne półki. Nie jest to jednak efektywne rozwiązanie problemu przeciążonych uczniowskich tornistrów i plecaków. Dyrektorzy szkół informują, iż w wielu przypadkach uczniowie nie korzystają z możliwości pozostawienia podręczników na terenie placówki, ponieważ program nauczania wymaga zabrania podręcznika i odrobienia zadanych prac domowych.

7. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Uczniowie 1 zespołu szkół nie posiadają sali gimnastycznej – korzystają z hali sportowej sąsiadującej ze szkołą. Pozostałe skontrolowane w minionym roku szkoły podstawowe mają zapewnione sale gimnastyczne z boiskami.

8. Rozkład zajęć oraz organizacja czasu pobytu w szkole

Zgodnie z przepisami określonymi w § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002r w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020r poz 1604), w planie zajęć dydaktyczno-wychowawczych należy uwzględnić równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicować zajęcia w każdym dniu do możliwości psychofizycznych uczniów. Ocenie poddano rozkład zajęć w 131 oddziałach, w 12 szkołach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 8 szkołach zapewniono przerwy 10 minutowe i przynajmniej jedną przerwę dłuższą, w pozostałych 4 skontrolowanych szkołach przerwy krótsze niż 10 minut i przynajmniej jedną przerwę 15-20 minutową.

Do szkół dostarczono materiały informacyjne jak prawidłowo dobrać i spakować tornister oraz broszurę edukacyjną „Zdrowa i bezpieczna szkoła”

9. Dożywianie uczniów w szkołach.

W 12 skontrolowanych szkołach prowadzone jest dożywianie uczniów. W 9 placówkach 718 uczniów korzysta z dwudaniowego obiadu a w pozostałych 3 szkołach 1034 uczniów korzysta z posiłku jednodaniowego (zupa lub II danie przemienne). W 2 specjalnych ośrodkach edukacyjno- rehabilitacyjnych dożywianie dzieci jest zapewnione w formie cateringu. W 4 szkołach funkcjonują sklepiki szkolne a w 5 dostępne są automaty do sprzedaży żywności. Asortyment oferowanych artykułów spożywczych jest na ogół niewielki i spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

10. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży.

W omawianym okresie do elektronicznej bazy wypoczynku prowadzonej przez MEN zgłoszono na terenie powiatu 32 placówki letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Zlokalizowane były w Stacji Harcerskiej w Białym Brzegu, Gospodarstwie Agroturystycznym w Rączkach, Gospodarstwie Agroturystycznym w Ciemiętnikach oraz na terenie leśnym w pobliżu wsi Gościencin (obozy harcerskie bez stałej infrastruktury). Zgłoszono również 3 półkolonie letnie w Gospodarstwie Agroturystycznym Koniecznie. W skontrolowanych placówkach wypoczywało 1126 dzieci. Organizatorzy wypoczynku dopełnili obowiązku zgłoszenia wypoczynku do Kuratora Oświaty, zapewnili prawidłowe warunki higieniczno-sanitarne. W Stacji Harcerskiej w Białym Brzegu od 18 do 24 lipca 2023r wystąpiły zachorowania wśród uczestników 4 obozów: bóle brzucha „nudności”. PPIS we Włoszczowie w ramach dochodzenia epidemiologicznego ustalił przyczynę zachorowań (norowirusy). Zarządca Stacji -Komendant Hufca ZHP Radomsko został zobowiązany do wzmożenia procesów dezynfekcji na terenie obiektu.

11. Żłobki

Na terenie powiatu funkcjonują 2 samorządowe żłobki. Uczęszczają do nich dzieci po ukończeniu 1 roku życia. Warunki sanitarno-higieniczne dla dzieci są zapewnione. Wyposażenie sal (leżanki, łóżeczka, stoliki, krzesła) posiadają certyfikaty zgodności. W pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych zapewniono ciepłą bieżącą wodę, prawidłowe wyposażenie, środki do utrzymania higieny osobistej dzieci (ręczniki jednorazowe, chusteczki, pieluchy, środki myjące i do pielęgnacji ciała). Prawidłowo prowadzone są procesy mycia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętu. Zapewniono place rekreacyjne z urządzeniami rekreacyjnymi dla maluchów.

12. Specjalne Ośrodki Edukacyjno -Rehabilitacyjne

Na terenie powiatu funkcjonują 2 specjalne ośrodki edukacyjno-rehabilitacyjne prowadzone przez fundacje. Ośrodki zapewniają opiekę i rehabilitację dzieciom w grupie przedszkolnej oraz realizowany jest obowiązek szkolny dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie oraz z niepełnosprawnością ruchową, niedosłuchem, niedowidzeniem oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi. W placówkach funkcjonują gabinety logopedy, pedagoga, fizjoterapeuty, sale integracji sensorycznej. Zapewniono w budynkach właściwe warunki sanitarno-higieniczne. Wyposażenie posiada atesty i certyfikaty. Dożywianie dzieci w formie cateringu z zakładów produkcji żywności nadzorowanych przez PPIS we Włoszczowie.

13. Postępowanie administracyjne:

Wydano 8 decyzji administracyjnych tym:

- 4 na poprawę stanu sanitarno-technicznego placówek oświatowych ,
- 1 prolongującą termin realizacji zarządzeń decyzji
- 3 decyzje opłatowe za czynności kontrolne

1. Decyzje na poprawę stanu sanitarnego dotyczyły między innymi :

Doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno – technicznego :

- a) ścian na korytarzach ,w salach gimnastycznych
 - b) schodów zewnętrznych
 - c) zestawów zabawowo-sprawnościowych na placu zabaw.
 - d) parkietu w sali gimnastycznej i na korytarzach
2. Usprawnienia nieczynnych natrysków
 3. Wyposażenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w sprawne suszarki do rąk
 4. Poprawy ogrodzenia
 5. Zapewnienia prawidłowych warunków do prowadzenia zajęć dydaktycznych.

W trakcie przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że wszystkie placówki realizują przepisy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych .

X. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

1. Charakterystyka obiektów nadzorowanych przez Sekcję Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia

Spośród 200 zaplanowanych kontroli obiektów w 2023r. Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia przeprowadziła kontrole w 178 obiektach, przeprowadzając w nich 134 kontrole planowe i 134 ponadplanowe.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów objętych nadzorem		Kierunek zmian
	2022	2023	
Obiekty produkcji żywności, w tym: 2 wytwórnie i 9 automatów do lodów, 8 piekarni, 6 ciastkarni, 3 przetwórnice owoców i warzyw, 1 wytwórnia makaronów, 2 zakłady produkcji suplementów diety, 8 - produkcja ciast w warunkach domowych, 44 gospodarstwa (42 produkcja pierwotna i dostawy bezpośrednie; 1 - produkcja pierwotna/rolniczy handel detaliczny/ dostawy bezpośrednie i 1 gospodarstwo wyłącznie produkcja pierwotna)	85	83	-2
Obiekty obrotu żywnością: supermarkety - 20, sklepy-111, hurtownie – 3, handel obwoźny– 47, apteki – 12, inne obiekty obrotu - 40 (sklepy zielarskie i punkty apteczne – 8, sprzedaż internetowa - 10, kioski	246	233	-13

„Ruch” i urzędy pocztowe – 15, import– 1, automaty veidingowe-6)			
Obiekty żywienia zbiorowego otwarte , w tym: (restauracje, bary, zajazdy) - 17, zakłady małej gastronomii – 29, ruchome pmg – 22, gospodarstwa agroturystyczne - 16	84	84	0
Obiekty żywienia zbiorowego zamknięte – stołówki, w tym: 2 pracownicze, 3 w dps, 1 blok żywienia w szpitalu, 2 internaty, 18 szkolnych, 11 przedszkolnych, 2 żłobki, 5 - wypoczynek dzieci i młodzieży, 13 – inne, tj. 8 sal bankietowych, 2 specjalne ośrodki edukacyjno-rehabilitacyjne, 1 w Środowiskowym Domu Samopomocy, 1 stołówka im. Św. Brata Alberta, 1- policyjna izba zatrzymań w KPP)	57	57	0
Środki transportu żywności (specjalistyczne)	89	90	+1
Miejsca obrotu przedmiotami użytku	18	17	-1
Razem	579	564	-15

Tabela.8 Liczba obiektów objętych nadzorem w roku 2022 i 2023, według rodzaju prowadzonej działalności oraz kierunek zmian w zakresie liczby nadzorowanych obiektów.

W skontrolowanych obiektach:

przeprowadzono ogółem 268 kontroli (sanitarne - 209, sprawdzające - 4, akcyjne (tematyczne) - 55: 41 - zagrożenie afrykańskim pomorem świń (ASF), 9 w związku z powiadomieniami w systemie RASFF i wytycznymi GIS, 5 interwencyjnych – skargi konsumentów).

Wydano 47 decyzji administracyjnych, w tym:

- 3 decyzje na poprawę stanu sanitarno – technicznego,
- 1 zmieniająca termin wykonania zarządzeń,
- 19 decyzji bezwarunkowo zatwierdzające obiekty,
- 9 decyzji rozszerzających zakres prowadzonej działalności,
- 15 decyzji płatniczych.

Nałożono 4 mandaty karne na sumę łączną 1100,00zł. Podczas przeprowadzonych kontroli wycofano ze sprzedaży środki spożywcze o niewłaściwej jakości zdrowotnej (przeterminowane) na kwotę 337,00zł.

2. Stan sanitarny poszczególnych rodzajów obiektów.

A. Obiekty produkcji żywności.

W obiektach produkcji żywności przeprowadzono ogółem 25 kontroli sanitarnych, nie nakładano mandatów karnych. Wydano 2 decyzje administracyjne na poprawę stanu sanitarno – technicznego, które zostały wykonane w terminie.

W zakładach produkcyjnych pobrano do badań 30 próbek wyrobów gotowych, które nie były kwestionowane.

W 44 zarejestrowanych gospodarstwach rolnych, które prowadzą działalność w zakresie produkcji pierwotnej, dostaw bezpośrednich oraz jedno dodatkowo w ramach RHD, przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych, w tym 1 wspólnie z PIORiN. Pobrano do badań 6 próbek owoców i warzyw, żadna nie została zakwestionowana.

Rodzaj obiektów	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość przeprowadzonych kontroli
Wytwórnice lodów tradycyjnych i automaty do lodów	5	5
Piekarnie	5	7
Ciastkarnie; produkcja ciast w warunkach domowych	6	7
Przetwórnice owocowo-warzywne i obieralnia warzyw	2	2
Wytwórnice suplementów diety	2	4
Produkcja pierwotna, rhd	20	21
Razem:	40	46

Tabela 9. Obiekty produkcji żywności skontrolowane na terenie powiatu włoszczowskiego w 2023r.

B. Obiekty obrotu żywnością.

W obiektach obrotu żywnością przeprowadzono ogółem 148 kontroli, w tym 38 „akcyjnych” (ASF, wyt. GIS) i 3 interwencyjne (skargi konsumenckie, żadna niepotwierdzona). Nałożono 1 mandat karny w wysokości 200zł (sklep) – za przeterminowane artykuły spożywcze. Wydano 1 decyzję administracyjną na poprawę stanu sanit-tech. (supermarket – wykonano w terminie) oraz 8 decyzji zatwierdzających nowe obiekty.

W obiektach obrotu pobrano do badania 146 próbek, które nie były kwestionowane.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych w 2023r.	
	ogółem	przeprowadzono kontroli
Sklepy spożywcze	45	45
Supermarkety	20	45
Apteki	3	3
Magazyny hurtowe	2	13
Inne obiekty obrotu: handel obwoźny, punkty apteczne, sklepy zielarskie, środki transportu, kioski „Ruch” i urzędy pocztowe	9	42
Razem:	79	148

Tabela. 10 Obiekty obrotu żywności skontrolowane na terenie powiatu włoszczowskiego w 2023r.

C . Obiekty żywienia zbiorowego.

W obiektach żywienia zbiorowego przeprowadzono ogółem 43 kontrole, w tym 2 interwencyjne (pmg) i 9 w związku z ASF. Nałożono 3 mandaty karne na łączną sumę 900,00zł, głównie za zły stan sanitarny.

Pobrano 1 próbkę posiłku całodziennego (dps) – próbka niekwestionowana.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych w 2023r.	
	ogółem	przeprowadzono kontroli
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	10	10
Zakłady małej gastronomii	18	20
Ruchome punkty małej gastronomii	4	13
Obiekty żywienia zbiorowego zamknięte – stołówki, w tym: 2 pracownicze, 3 w dps, 1 blok żywienia w szpitalu, 2 internaty, 18 szkolnych, 11 przedszkolnych, 2 żłobki, 5 - wypoczynek dzieci i młodzieży, 13 – inne, tj. 8 sal bankietowych, 2 - specjalne ośrodki edukacyjno-rehabilitacyjne, 1 w Środowiskowym Domu Samopomocy, 1 stołówka im. Św. Brata Alberta, 1- areszt Komenda Policji)	23	26
Razem:	55	69

Tabela 11. Obiekty żywienia zbiorowego skontrolowane na terenie powiatu włoszczowskiego w 2023r.

Żywienie otwarte:

Przeprowadzono 10 kontroli, w 1 zakładzie stwierdzono nieprawidłowości, były to między innymi: brudne, niedomyte urządzenia chłodnicze oraz brak czystości i porządku.

Nie wydawano decyzji, wszystkie nieprawidłowości zostały usunięte natychmiastowo. nałożono 1 mandat karny w kwocie 300,00zł. Wydano 2 decyzje zatwierdzające nowe obiekty.

Punkty małej Gastronomii i ruchome punkty (przyczepy gastronomiczne):

Przeprowadzono 33 kontrole, w tym 2 interwencyjne i 9 w związku z ASF. Wydano 5 decyzji zatwierdzających nowe obiekty. Podczas 2 kontroli interwencyjnych (skargi konsumentek) stwierdzono uchybienia: brak czystości i porządku w kuchni i w części bufetowej, brudne,

niedomyte urządzenia chłodnicze, brudna podłoga w części produkcyjnej, żywe muchy w obiekcie.

Nałożono 2 mandaty karne na łączną sumę 600,00zł.

Żywnie zamknięte (stołówki):

W obiektach żywienia zbiorowego „zamkniętego” przeprowadzono ogółem 26 kontroli, wydano 1 decyzję zatwierdzającą stołówkę domu pomocy społecznej. Pobrano próbkę posiłku całodziennego (DPS Włoszczowa) w kierunku oznaczenia wartości energetycznej i składników odżywczych – próbka niekwestionowana.

Dokonano 14 ocen sposobu żywienia w: 6 przedszkolach, 5 szkołach, 1 internacie, 2 domach pomocy społecznej. Podczas przeprowadzanych ocen odnotowywano pewne nieprawidłowości, tj. zbyt małą podaż mleka i jego przetworów, małą podaż warzyw/owoców, nieuwzględnienie lub zbyt mało potraw z ryb i przetworów rybnych, - do obiadu nie podano żadnej porcji z grupy „mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych“, zbyt dużo potraw smażonych, brak dokumentacji potwierdzającej, że jadłospisy spełniają normy żywienia na energię i składniki odżywcze (najczęściej wyliczenia w trakcie realizacji), które wpisywano w protokołach kontroli jako „uwagi osoby kontrolującej“ z zaleceniem wprowadzenia zmian przy planowaniu żywienia. Ponadto przeprowadzono 3 kontrole sklepików szkolnych i automatów do sprzedaży żywności – nieprawidłowości nie stwierdzono.

D. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

W 2023r. do badań pobrano łącznie 196 próbek żywności i 4 próbki przedmiotów użytku.

Lp.	Kierunek badań	Ilość próbek pobranych do badania	Ilość próbek kwestionowanych
1.	Badania w kierunku parametrów mikrobiologicznych w ramach urzędowej kontroli.	102	0
2.	Badania w kierunku parametrów chemicznych w ramach urzędowej kontroli.	98	0

Tabela 12. Pobór próbek do badań laboratoryjnych.

Próbki zostały pobrane w:

- supermarketach - 99
- zakładach produkcji – 30

- sklepach - 27
- hurtowniach spożywczych – 17
- cukierni - 10
- gospodarstwach produkcji pierwotnej – 6
- aptekach i sklepach zielarskich – 6
- sklepach z przedmiotami użytku – 4
- domu pomocy społecznej -1

E. Miejsca obrotu przedmiotami użytku

W obiektach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością przeprowadzono 5 kontroli - nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2023r. wpłynęło 3 powiadomienia RASFF dotyczących materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, działania podejmowano w 1 przypadku (łyżki z Chin) - kwestionowanych wyrobów nie było już na stanie w sklepie.

W ramach nadzoru pobrano do badania 4 próbki wyrobów i materiałów do kontaktu z żywnością (pojemniki i łopatka z tworzywa sztucznego, szklanki, kubek porcelanowy) – próbki nie zostały zakwestionowane.

G. Działania podjęte w ramach kontroli akcyjnych.

- W związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na teren powiatu włoszczowskiego, przeprowadzano kontrole dotyczące nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnieniowych. W roku 2023 przeprowadzono łącznie 157 kontroli, w tym 116 kontroli zakładach żywienia oraz obiektach obrotu (sklepy, supermarkety, hurtownie) i 41 kontroli na placu targowym. Z działań tych sporządzano miesięczne raporty, które przesyłano Świętokrzyskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu oraz Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii we Włoszczowie. Podczas kontroli nie stwierdzono wprowadzania do obrotu mięsa i przetworów z dzika, bądź mięsa i wędlin niewiadomego pochodzenia – wprowadzane do obrotu wyroby były prawidłowo oznakowane, przedsiębiorcy posiadali dokumentację z której wynikało, że wprowadzane do obrotu wyroby były produkowane w Polsce.

- w związku ze wzmożonym nadzorem nad żywnością pochodzącą z krajów Unii Europejskiej i krajów trzecich wprowadzaną do obrotu w super- i hipermarketach w Polsce przeprowadzono 22 kontrole nieprawidłowości nie stwierdzono

- w sprawie wzmożonego nadzoru w zakresie warunków przechowywania i znakowania wód butelkowanych przeprowadzono 34 kontrole (podczas kontroli kompleksowych)-nieprawidłowości nie stwierdzono.

- działania wskutek 5 interwencji (2 na wniosek konsumentów e-maile, 1 anonimowa telefoniczna oraz 1 na wniosek instytucji ŚPWIS).

Potwierdzonych - 1, niepotwierdzonych – 4.

Wszystkie zgłoszenia zostały rozpatrzone. W wyniku podjętych działań zmierzających do załatwienia skarg, przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych interwencyjnych, i tak: jedna skarga potwierdzona, dot. nieprawidłowego stanu sanitarnego pmg, niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów przy sporządzaniu kebaba, niewłaściwej higieny pracownika. W wyniku przeprowadzonej kontroli interwencyjnej nałożono mandat karny. Właściciel zakładu okazał dowody świadczące o usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości.

Skargi niepotwierdzone (supermarkety i sklep) dot: niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych oferowanych do sprzedaży, braku toalety i wody bieżącej ciepłej.

XI. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia swoją działalność prowadzi w ramach realizacji zadań wynikających z wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, Komisji Europejskiej, Ministerstwa Zdrowia, sytuacji epidemiologicznej oraz występujących problemów i potrzeb zdrowotnych społeczeństwa powiatu włoszczowskiego. W 2023 roku w oparciu o wytyczone cele oraz potrzeby środowiska lokalnego realizowano poniższe interwencje programowe i nieprogramowe oraz akcje i kampanie profilaktyczne.

I. Ogólnopolskie programy edukacyjne

1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

„Trzymaj Formę!” to ogólnopolski program edukacyjny realizowany przez Główny Inspektorat Sanitarny i Polską Federację Producentów Żywności Związków Pracodawców. Program ten ma na celu edukację w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków

wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki a także edukację konsumencką. W roku szkolnym 2022/2023 do programu przystąpiło 10 szkół podstawowych powiatu włoszczowskiego. Programowi towarzyszy konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia do którego przystąpili uczniowie z dwóch szkół podstawowych. Do realizacji programu szkoły otrzymały materiały edukacyjne: podręczniki i scenariusze dla koordynatora szkolnego, plakaty. W programie uczestniczyło 782 osoby.

2. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS 11 grudnia 2023 roku zorganizowano Spotkanie profilaktyczne pt. „Bądź bezpieczny w dobie HIV/AIDS z uwzględnieniem profilaktyki chorób zakaźnych i profilaktyki alkoholowo-narkotykowej” dla młodzieży z Zespołu Szkół Nr 2 im. htm. Stefana Czarnieckiego we Włoszczowie z osobą zmagającą się z chorobą AIDS. Celem spotkania było poszerzenie wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV, kształtowanie zachowań sprzyjających unikaniu zakażenia, kształtowanie tolerancji wobec zakażonych HIV i chorujących z powodu AIDS. Edukator przekazał również młodzieży informacje na temat innych chorób przenoszonych drogą płciową. Spotkanie jest lubianym i rozpoznawalnym przedsięwzięciem, wpisującym się w kalendarz znanych inicjatyw prozdrowotnych. W 2023 roku aktywizowano społeczność szkolną oraz środowisko medyczne i lokalne poprzez udostępnianie informacji na temat profilaktyki HIV/AIDS (zamieszczanie aktualnych informacji na stronie internetowej PSSE, Facebook PSSE, dystrybucję materiałów edukacyjnych do placówek oświatowo-wychowawczych, podmiotów leczniczych, biur podróży, podczas Akcji Letniej, podczas spotkań profilaktycznych). Łącznie działaniami objęto 1914 osób.

II. Wojewódzkie programy edukacyjne

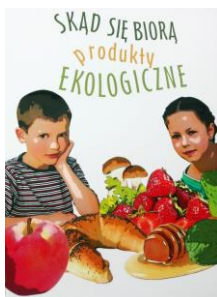
1. Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw

zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodych ludzi wchodzących w dorosłe życie. Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera też elementy angażujące ich rodziców. W programie wykorzystuje się zarówno podające metody (przekaz wiedzy przez nauczycieli) oraz metody aktywizujące uczniów (tj. rozmowy, projekty, praca w grupach). Program realizowany był w 4 szkołach ponadpodstawowych z terenu powiatu włoszczowskiego. Edukacją objęto 288 osób.

2. Program edukacyjny „Skąd biorą się produkty ekologiczne”

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat, kreowanie u dzieci prawidłowych postaw dotyczących zdrowego żywienia oraz promowanie aktywności fizycznej. Zajęcia w programie „Skąd się biorą produkty ekologiczne” realizowane są poprzez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, jak również opracowanego scenariusza zajęć dla nauczycieli i lekcji pokazowej. Uczestnicy programu realizują zajęcia edukacyjne, podczas których uczą się skąd się biorą produkty ekologiczne, dlaczego warto je wybierać, jakie są zalecenia zdrowego stylu życia oraz jak przestrzegać zasad higieny. Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów dzieci, gdyż zwiększa to skuteczność programów profilaktycznych. Edukacją objęto 850 osób z 10 przedszkoli.

3. Przedszkolny Program edukacji antytytoniowej pt. „Czyste powietrze wokół nas”.

Celem programu jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie, zwiększenie wiedzy na temat skutków palenia papierosów, wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy a także wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony ich dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Dzieci bardzo chętnie uczestniczyły we wszystkich zajęciach. Proponowane zabawy skoncentrowane były na pobudzeniu różnych form aktywności dziecka poprzez zabawy twórcze, tematyczne, grupowe, konstrukcyjne. Podczas wycieczek obserwowały źródła dymu, określały jak wygląda dym, jaki ma kolor, czy jest jasny, czy ciemny, poszukiwały tabliczek z napisem „zakaz

palenia”. Wprowadzenie wychowania antytytoniowego jako części wychowania zdrowotnego dla tej grupy wiekowej stanowi pierwsze ogniwo w łańcuchu działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomych postaw antytytoniowych dzieci przedszkolnych. Przeprowadzona poprzez obserwację i rozmowy ewaluacja programu pozwala stwierdzić, że zajęcia przyniosły oczekiwane efekty. Programem objęto 12 placówek przedszkolnych w których uczestniczyło 1165 osób.

4. Program edukacyjny „Nie pal przy mnie, proszę”.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych w ramach edukacji antytytoniowej odnosi się do problemu biernego palenia wśród dzieci. Kształtuje u najmłodszych postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą. Program stanowi drugie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antytytoniowej adresowanych do dzieci. Zajęcia przeprowadzono według scenariuszy programu. Dzieci kolorowały i układały obrazki, uczyły się na pamięć wierszy, wykonywały prace plastyczne, rozwiązywały krzyżówki, opowiadały historyjki obrazkowe. Ponadto wspólnie z wychowawcami wykonały gazetki klasowe związane z tematyką zdrowotną. Zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem i zaangażowaniem ze strony dzieci. Zwłaszcza zajęcia grupowe, wspólne wykonywanie plakatów i zadań przyniosły im wiele satysfakcji i zadowolenia. W realizacji programu brało udział 9 szkół podstawowych. Łącznie zasięgiem objęto 822 osoby.

5. Program edukacyjny „Znajdź właściwe rozwiązanie”.

Jest to program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkół podstawowych. Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych. Program stanowi trzecie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antytytoniowej adresowanych do dzieci. Zajęcia dostosowane zostały do poziomu intelektualnego uczniów, prowadzone były w formie zabawy, pogadank, warsztatów, prezentacji

oraz ćwiczeń praktycznych. Uczniowie uczestniczyli w konkursach plastycznych organizowanych przez koordynatorów szkolnych. W czasie zajęć wykorzystano wiele pomocy dydaktycznych, które ułatwiły uczniom przyswojenie wiedzy na temat skutków palenia papierosów, dowiedzieli się, że palenie bierne jest również szkodliwe jak palenie czynne. Uczniowie uczestniczyli w projekcjach filmów edukacyjnych na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych. Podjęte działania służące propagowaniu zdrowego stylu życia oraz walce z nałogiem palenia papierosów wśród młodych ludzi z pewnością obudziły refleksje nad swoim postępowaniem i przyczynią się do pozytywnego myślenia i właściwego działania. Edukacją objęto 900 osób z 6 szkół podstawowych.

7. Program edukacyjny „Bieg po zdrowie”.

Celem projektu edukacyjnego „Bieg po zdrowie” jest zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zapobieganie lub opóźnianie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. „Bieg po zdrowie” to program edukacji antytytoniowej opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy z ekspertami. Odbiorcami programu byli uczniowie klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane były przy pomocy bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących dostosowanych do wieku odbiorców. Dzieci przeprowadzały wywiady z osobami niepalącymi, liczyły koszty jakie generuje palenie papierosów, pracowały w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów, tworzyły komiksy z bohaterami programu. Zajęcia opierały się na stymulowaniu kreatywności i aktywności. Uczniowie byli zachęceni do aktywnego udziału poprzez dyskusje, wymianę doświadczeń, spostrzeżeń, refleksji czy pomysłów. Niektóre zadania wymagały zaangażowania rodziny co korzystnie wpływało na podniesienie świadomości uczniów jak i rodziców. Do realizacji programu przystąpiło 9 szkół podstawowych. Zasięgiem objęto 576 osób.

8. Program edukacyjny „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”

WYBIERZ
ŻYCIE

Celem programu jest kształtowanie świadomości zdrowotnej młodzieży w zakresie czynników zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, motywowanie młodzieży do podjęcia roli liderów edukacji zdrowotnej w ich środowisku, zachęcanie młodych kobiet do regularnego wykonywania badań profilaktycznych.

Program edukacyjny, obejmujący tematykę profilaktyki raka szyjki macicy, oparty jest na stworzeniu świadomości zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywołanych zakażeniem wirusem HPV u młodych ludzi. Zadaniem programu jest zachęcanie do odpowiedzialności za zdrowie swoje i najbliższego otoczenia. Odbiorcami programu jest młodzież szkół ponadpodstawowych (dziewczęta i chłopcy), rodzice i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna. Łącznie działaniami objęto 728 osób w 6 szkołach ponadpodstawowych.

9. Program zakażeń HBV i HCV: Program edukacyjny pt. „Podstępne WZW”

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C, przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HAV, HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dotyczącą zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi. Program adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby pt. „Podstępne WZW” realizowany był w 5 szkołach ponadpodstawowych. Edukacją objęto 719 osób.

10. Program edukacyjny "Znamie! Znam je?"

FUNDACJA
GWIAZDA
NADZIEI

Głównym celem programu jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Obecnie, pomimo wielu akcji profilaktycznych, czerniak stanowi nadal problem społeczny i jest główną przyczyną zgonów z powodu nowotworów złośliwych skóry. W ramach realizacji programu, który skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych uczniowie poznali czynniki ryzyka oraz metody skutecznej profilaktyki. Podczas zajęć uczniowie zdobyli

umiejętność samobadania skóry oraz różnicowania zmian podejrzanych o charakter nowotworowy ze zwykłymi znamionami na podstawie zasady ABCDE. Uczniowie, dzięki specjalnie przygotowanemu filmowi oraz materiałom informacyjnym dowiedzieli się, jak prawidłowo sprawdzać skórę i uchronić się przed czerniakiem. Program profilaktyki czerniaka realizowany był w 5 szkołach ponadpodstawowych. Edukacją objęto 707 osób.

III. INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

1. Profilaktyka palenia tytoniu, w tym: Światowy Dzień bez Tytoniu – 31 maj 2023 przebiegał pod hasłem „Uprawiaj żywność, nie tytoń”

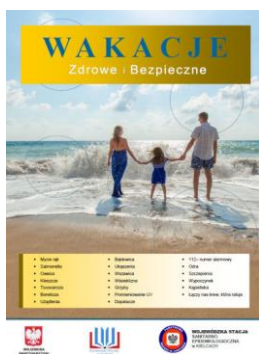
Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu polegały na promowaniu zasad zdrowego stylu życia, bez nałogu tytoniowego wśród jak największej grupy społeczności lokalnej. W ramach obchodów zorganizowano dwa spotkania edukacyjne w I Liceum Ogólnokształcącym im. gen. Władysława Sikorskiego we Włoszczowie. Młodzież klasy Ic i Id miała możliwość sprawdzić zawartość tlenku węgla w wydychanym powietrzu przy pomocy smokerlyzera oraz przekonać się przy użyciu alkoholigli jak funkcjonuje świadomość człowieka po zażyciu alkoholu. W czasie spotkania uczniowie uzyskali informacje dotyczące szkodliwości palenia tytoniu w formie czynnej oraz bierniej, toksyn występujących w dymie tytoniowym oraz wpływie palenia na środowisko. Wyemitowany został film informujący o całkowitym zakazie palenia tytoniu, który obowiązuje w poszczególnych krajach świata, a także o wysokości kar jakie grożą za ich złamanie. Młodzież dowiedziała się, że palenie tytoniu jest niemodne i że społeczeństwa poszczególnych krajów zmieniają swoje nastawienie do palenia tytoniu. W trakcie tych działań prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. Przekazano ulotki, które zawierały informacje dotyczące składu chemicznego i szkodliwości wdychanych podczas palenia E-papierosów oraz zagrożeniach związanych z używaniem E-papierosów. Łącznie działaniami objęto 572 osoby .

2. Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia 2023.

W ramach listopadowych obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia w 2023 roku zorganizowano spotkanie edukacyjne z młodzieżą z klasy 1F i 1A w I Liceum Ogólnokształcącym im. gen. Władysława Sikorskiego we Włoszczowie. Podczas spotkań poruszano tematykę dotyczącą skutków zdrowotnych palenia tytoniu zarówno osoby palącej jak również biernego palacza. Pozostawiono na miejscu materiały edukacyjne dotyczące szkodliwości palenia,

prezentowano smokerlyzer. Podkreślono, że nikotyna ma silne działanie uzależniające i niekorzystnie wpływa na rozwój młodego organizmu. Ponadto poruszano tematykę uzależnień od środków psychoaktywnych w tym szkodliwość napojów energetycznych. Prezentowano alkogogle. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych do placówek oświatowo-wychowawczych, podmiotów ochrony zdrowia oraz innych instytucji. Zasięgiem objęto 640 osób.

3. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Celem akcji było przekazanie wiedzy na temat jak zdrowo i bezpiecznie spędzić wakacje. Zorganizowano 5 spotkań edukacyjnych: dla dzieci wypoczywających na obozie harcerskim w Białym Brzegu i korzystających z zorganizowanych zajęć w Bibliotece Publicznej we Włoszczowie, Przedszkolu Samorządowym Nr 2 i Nr 3 we Włoszczowie, Świetlicy Środowiskowej „Przyjaźń” we Włoszczowie. Podczas spotkań przeprowadzono szereg pogadarek na temat zasad higieny i dezynfekcji dłoni, bezpiecznego opalania, bezpiecznego zachowania nad wodą, podczas upałów. Przedstawiono i omówiono prezentacje multimedialne pt. „Jak bezpiecznie spędzić wakacje”. Prowadzono dystrybucję broszur dla dzieci i młodzieży wypoczywającej na obozach harcerskich, koloniach, korzystającej z zorganizowanych zajęć podczas wakacji pt. „Zdrowe i bezpieczne wakacje”.

Uczestniczono w akcji prozdrowotnej zorganizowanej przez Fundację Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu w miejscowości Chlewice gm. Moskorzew. Na stoisku profilaktyczno-informacyjnym w ramach Akcji Letniej społeczność lokalną, informowano o zasadach bezpiecznego grzybobrania, profilaktyce chorób odkleszczowych, szkodliwości substancji psychoaktywnych i energetyków oraz profilaktyce poprzez szczepienia ochronne. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych: „Zdrowe i bezpieczne – WAKACJE”, profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki wszawicy, kleszczowanka – kolorowanka edukacyjna. Wykonywano pomiary tlenku węgla w wydychanym powietrzu przy użyciu smokerlyzera, prezentowano alkogogle, które symulują ograniczenie układu nerwowego po spożyciu alkoholu np. obniżenie koncentracji, spowolnienie reakcji, podwójne widzenie. W celu zwiększenia zakresu i zasięgu działań profilaktycznych dotyczących środków zastępczych tzw. dopalaczy oraz zdrowego stylu życia prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do instytucji organizujących wypoczynek letni oraz zajęcia wakacyjne.

Przekazano materiały edukacyjne do:

- Domu Kultury we Włoszczowie
- Biblioteki Publicznej we Włoszczowie
- Biura Podróży P.U.H. „Kajawa” Wojciech Pudło, Biuro Podróży „ARIM” we Włoszczowie
- Placówki Wsparcia Dziennego Świetlica Środowiskowa „Przyjaźń” oś. Broniewskiego 7a we Włoszczowie
- Przedszkola Samorządowego Nr 2 i Nr 3 we Włoszczowie
- Powiatowego Centrum Kulturalno-Rekreacyjnego we Włoszczowie
- Gospodarstwa Agroturystycznego w Rączkach gm. Kluczewsko (obozы jeździeckie)
- obozów pod namiotami bez stałej infrastruktury na terenach leśnych k/miejscowości Gościencin.

Łącznie zasięgiem objęto 1876 osób.

4. Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych.

Z uwagi na skalę zagrożenia wynikającego z przyjmowania szczególnie przez młodzież „nowych narkotyków” prowadzone były działania związane z uświadamianiem zażywania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych. W 2023 roku zorganizowano 3 akcje profilaktyczne, 5 spotkań edukacyjnych, 1 stoisko edukacyjne: Wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie w dniu 30.03.2023r w Zespole Szkół Nr 2 we Włoszczowie oraz w Zespole Szkół Nr 3 we Włoszczowie uczestniczono w dwóch akcjach profilaktycznych, których tematem były substancje psychoaktywne. Podczas prelekcji, rozmów indywidualnych przekazywano młodzieży informacje o konsekwencjach zdrowotnych, społecznych i moralnych zażywania środków zastępczych tzw. „dopalaczy”. Ponadto w dniu 11.12.2023r zorganizowano akcję profilaktyczną dla młodzieży z Zespołu Szkół Nr 2 we Włoszczowie z edukatorem z ramienia Krajowego Centrum ds. AIDS, pt. „Bądź bezpieczny w dobie HIV/AIDS z uwzględnieniem profilaktyki alkoholowo-narkotykowej”. Podjęto również działania 04 kwietnia 2023r, 31 maja 2023r, 02 czerwca 2023r, 11 sierpnia 2023r i 17 listopada 2023r z młodzieżą w Zespole Szkół Nr 2 i I Liceum Ogólnokształcącego we Włoszczowie oraz podczas Akcji Letniej z młodzieżą wypoczywającą w Stanicy Harcerskiej Biały Brzeg z ZHP Chorągiew Śląska, Hufiec Czechowice-Dziedzice. Łącznie działaniami objęto 1031 osób.

5. Promocja szczepień ochronnych

Celem tego przedsięwzięcia była intensyfikacja działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym w zakresie promowania szczepień ochronnych oraz zachowań z zakresu higieny indywidualnej mających na celu ograniczenie szerzenia zakażeń. Zorganizowano spotkanie profilaktyczne w Zespole Szkół Nr 2 we Włoszczowie w ramach realizacji akcji pt. „Europejski Tydzień Szczepień”. Kluczowym celem tych działań było podkreślenie znaczenia szczepień dla ochrony przed chorobami zakaźnymi, którym można zapobiegać poprzez stosowanie szczepień ochronnych. W budynku PSSE wyeksponowano w formie wizualnej materiały informujące o szczepieniach. Prowadzono również działania związane z dystrybucją materiałów edukacyjnych do placówek oświaty zdrowotnej, podmiotów ochrony zdrowia. Kampania na temat szczepień obejmowała też ekspozycje materiałów na stronie PSSE oraz Facebook. Zasięgiem objęto 1064 osoby.

6. Promocja zdrowego stylu życia

Prowadzono akcje i kampanie profilaktyczne:

- „Wybieraj bezpieczną żywność” – kampania EFSA której celem było zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęcenia obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych.
- Profilaktyka grypy – prowadzono ekspozycję materiałów edukacyjnych w siedzibie PSSE we Włoszczowie oraz dystrybucję do podmiotów ochrony zdrowia i placówek oświaty.
- Profilaktyka chorób nowotworowych – prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do podmiotów ochrony zdrowia.
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach oraz Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach – zamieszczono na stronie internetowej PSSE i Facebook informacje o kampanii, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz wykonano gazetkę tematyczną w PSSE dla pracowników i interesantów.

- Prowadzono dystrybucję antytytoniowych materiałów edukacyjnych: ulotek, plakatów do podmiotów leczniczych, szkół wszystkich typów oraz instytucji użyteczności publicznej.
- Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włoszczowie <http://www.psse-wloszczowa.com.pl> zamieszczano informacje na temat prowadzonych akcji i kampanii profilaktycznych, spotkań profilaktycznych.
- Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat profilaktyki chorób odkleszczowych oraz broszury pt.: „Zdrowe i bezpieczne – WAKACJE”, na temat profilaktyki zatruc grzybami, profilaktyki wszawicy.

XII. Zakres badań i oznaczeń Oddziału Laboratoryjnego

W dniach 11.12.2023 r. – 16.12.2023 r. w Oddziale Laboratoryjnym PSSE we Włoszczowie odbył się audit przeprowadzony przez auditorów Polskiego Centrum Akredytacji. W wyniku auditu utrzymano dotychczasowy zakres akredytacji Nr AB 671 oraz zaktualizowano go w części dotyczącej badań fizykochemicznych wody (pH) i badań czynników szkodliwych w środowisku pracy: badania stężenia czynników pyłowych (aerozoli) metodą grawimetryczną, badania czynników chemicznych (CO).

Zakres badań i oznaczeń akredytowanych przez Polskie Centrum Akredytacji (akredytacja Nr AB 671, wydanie nr 18 z dnia 05.02.2024 r.) w poszczególnych Pracowniach Oddziału Laboratoryjnego PSSE we Włoszczowie przedstawia się następująco:

Pracownia Badań i Pomiarów Środowiska Pracy

Powietrze na stanowiskach pracy:

pobieranie próbek w celu oceny narażenia zawodowego na pyły przemysłowe i na substancje nieorganiczne – frakcja respirabilna wg PN-Z-04008-7:2002+Az1:2004;

- stężenie pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia – frakcja wdychalna wg PN-Z-04507:2022-05+Ap1:2022-08;
- stężenie pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia – frakcja respirabilna wg PN-Z-04508:2022-05+Ap1:2022-08;
- stężenie tlenu węgla wg PB/PBiPSP/01, wyd. 3 z 29.12.2023;

Środowisko pracy – hałas:

- równoważny poziom ciśnienia akustycznego skorygowanego charakterystyką częstotliwościową A;

- maksymalny poziom ciśnienia akustycznego skorygowanego charakterystyką częstotliwościową A;
- szczytowy poziom ciśnienia akustycznego skorygowanego charakterystyką częstotliwościową C;
- poziom ciśnienia akustycznego w pasmach oktawowych;
- poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8 - godzinnego dnia pracy;
- poziom ekspozycji na hałas odniesiony do tygodnia pracy
- wg PN-N-01307:1994 i PN-EN ISO 9612:2011 z wyłączeniem metody obejmującej strategię nr 2 – pkt 10 i strategię 3 – pkt 11;
- efektywny poziom dźwięku A pod ochronnikami słuchu wg PN-EN 458:2016; PN-EN ISO 4869-2:2002 i PN-N-01307:1994 i PN-EN ISO 9612:2011 z wyłączeniem metody obejmującej strategię nr 2 – pkt 10 i strategię 3 – pkt 11;

Środowisko pracy – oświetlenie elektryczne we wnętrzach:

- oświetlenie miejsc pracy światłem elektrycznym;
- równomierność oświetlenia wg PN-83/E-04040.03.

Pracownia Mikrobiologii, Parazytologii i Pożywek

- obecność pałeczek Salmonella i Shigella wg PB/PMPiP/01 wyd. 2 z dnia 06.09.2007r.
- oznaczanie obecności drobnoustrojów wskaźnikowych – *Geobacillus stearothermophilus* (kontrola skuteczności sterylizacji w autoklawie Sporal A) wg procedury Badawczej PB/PMPiP/06 wydanie 2 z dnia 31.08.2016r.

Ponadto poza zakresem akredytacji wykonuje się badania parazytologiczne materiału pochodzenia ludzkiego.

Pracownia Badań Higieny Środowiska

Woda, woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, woda na pływalniach:

- oznaczanie mętności wg PN-EN ISO 7027-1:2016-09;
- oznaczanie barwy wg PN-EN ISO 7887:2012 +Ap1:2015;
- oznaczanie odczynu pH wg PN-EN ISO 10523:2012;
- oznaczanie przewodności elektrycznej właściwej (w 25°C) wg PN-EN 27888:1999;
- oznaczanie żelaza ogólnego PN-ISO 6332:2001 +Ap1:2016;
- oznaczanie jonu amonowego wg PN-C-04576-4:1994;
- oznaczanie azotynów PN-EN 26777:1999;
- oznaczanie azotanów wg PN-82/C-04576.08;
- oznaczanie manganu wg PN-92/C-04590/03;

- oznaczanie utlenialności (indeksu nadmanganianowego) wg PN-EN ISO 8467:2001;
 - oznaczanie potencjału redox (oksydoredukcyjnego) przy elektrodzie Ag/AgCl 3,5 m KCl wg PB/PBHŚ/02 wydanie 2 z dnia 07.12.2022 r.,
 - oznaczanie chloru wolnego, chloru ogólnego i chloru związanego wg PB/PBHŚ/01 wydanie 2 z dnia 07.12.2022 r. na podstawie testów HI 93711-01, HI93701-01,
 - oznaczanie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 °C po 72 h wg PN-ISO 6222:2004;
 - oznaczanie ogólnej liczby mikroorganizmów w 36 °C po 48 h wg PN-ISO 6222:2004;
 - oznaczanie liczby enterokoków kałowych wg PN-EN ISO 7899-2:2004;
 - oznaczanie liczby *Legionella sp.* wg PN-EN ISO 11731:2017-08+Ap1:2019-12.
 - oznaczanie liczby bakterii grupy coli wg PN-EN ISO 9308-1:2014-12 + A1:2017-04;
 - oznaczanie liczby *Escherichia coli* wg PN-EN ISO 9308-1:2014-12 + A1:2017-04;
 - oznaczanie liczby gronkowców w 100 ml wody metodą filtrów membranowych wg PB/PBHŚ/06 wyd. 2 z 30.08.2016;
 - oznaczanie liczby *Pseudomonas aeruginosa* wg PN-EN ISO 16266:2009.
- Ponadto wykonywane są następujące badania wody, będące poza zakresem akredytacji:
- oznaczanie zapachu wg PN-EN 1622:2006;
 - oznaczanie smaku wg PN-EN 1622:2006.

Badania wykonywane są wg Polskich Norm lub procedur badawczych własnych. Zgodnie z postanowieniami dokumentu PCA DAB-07 badania w obszarze regulowanym prawnie są wykonywane zgodnie z metodyką wskazaną w obowiązujących aktualnie aktach prawnych.

Oddział Laboratoryjny obejmuje zakresem swej działalności powiat włoszczowski oraz powiaty ościenne, (powiat jędrzejowski, konecki, częstochowski, radomszczański – w strukturach Inspekcji Sanitarnej brak jest laboratoriów). W ramach działalności nadzorowej w Oddziale Laboratoryjnym PSSE we Włoszczowie badane są próbki z powiatu włoszczowskiego i jędrzejowskiego.

W 2023 roku Oddział Laboratoryjny wykonał w sumie (działalność w ramach nadzoru sanitarnego i w ramach zleceń) 6624 badania oraz 17405 oznaczeń, pobrano 927 próbek do badań laboratoryjnych. Próbki do badań w ramach nadzoru sanitarnego były dostarczane do laboratorium przez pracowników Oddziału Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej we Włoszczowie, Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Kielcach i Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Jędrzejowie, a w ramach zleceń także przez próbkobiorców będących pracownikami zakładów wodociągowych.

Pracownia Badań Higieny Środowiska wykonywała badania fizykochemiczne i bakteriologiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wód powierzchniowych

wykorzystywanych jako kąpieliska, wód w basenach kąpielowych oraz ciepłej wody użytkowej (w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*). Wykonano ogółem 2424 badań, w tym 8012 oznaczeń.

Pracownia Badań i Pomiarów Środowiska Pracy pobierała frakcję respirabilną pyłu w celu oznaczania krystalicznej krzemionki, wykonywała badania stężeń pyłów przemysłowych, pomiary stężenia tlenu węgla, poziomu hałasu oraz natężenia oświetlenia elektrycznego na stanowiskach pracy. Wykonano ogółem 707 badań, w tym 2069 oznaczeń.

Pracownia Mikrobiologii, Parazytologii i Pożywek prowadziła badania drobnoustrojów schorzeń jelitowych – badania w kierunku *Salmonella*, *Shigella*, *E. coli*, badania parazytologiczne. Pracownia wykonywała również badania skuteczności procesów sterylizacji. Wykonano ogółem 3493 badań, w tym 7324 oznaczeń.

W Oddziale Laboratoryjnym w 2023 roku zakwestionowano 168 badań (otrzymane wyniki nie odpowiadały ustalonym wymogom higienicznym).

Podsumowanie

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie włoszczowskim w 2023 r. na tle województwa świętokrzyskiego i Polski należy uznać jako dobrą.

Sytuację epidemiologiczną pozostałych chorób zakaźnych w powiecie włoszczowskim w 2023 r. na tle województwa świętokrzyskiego i Polski należy uznać jako dobrą. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego w większości jednostek chorobowych odnotowano niewielkie wzrosty zachorowań: na wirusowe zakażenia jelitowe, płonicę, różę, wirusowe zapalenie wątroby typu A i B, boreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu oraz ospę wietrzną. Odnotowano również po jednym zachorowaniu na świnkę, krztusiec i inwazyjną chorobę pneumokokową. Nie notowano chorób zakaźnych przeciwko, którym prowadzone są szczepienia ochronne jak odra, różyczka, poliomyelitis oraz zakażenia rotawirusami u dzieci do 2 lat.

Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacyjnej jest wysoki odsetek zaszczepionych osób, co najmniej 95 %. W 2023 r. w powiecie włoszczowskim wymagany poziom został osiągnięty w większości roczników, za wyjątkiem rocznika 2018, w którym obowiązuje szczepienie dawką przypominającą przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis oraz odrze, śwince i różyczce. W roczniku tym odnotowano dalsze spadki tych szczepień do 81,6% i 81,8%. Przyczyną braków i opóźnień w realizacji tych szczepień były m. in. indywidualne przeciwwskazania ze względu na stan zdrowia dziecka, a w znacznym stopniu

uchylanie się rodziców od obowiązku szczepień ochronnych pod wpływem ruchów antyszczepionkowych.

Zadania realizowane przez zapobiegawczy nadzór sanitarny są ściśle związane z aktywną działalnością inwestycyjną organów samorządowych oraz inwestorów funkcjonujących na terenie powiatu. Realizując ustawowe obowiązki zwracano szczególną uwagę na rozwiązania techniczne i technologiczne, mające na celu zabezpieczenie ludzi przed nadmiernym hałasem, zabezpieczenie ludzi i środowiska przed wpływem zanieczyszczeń atmosferycznych oraz ochrony zdrowia ludzi poprzez zastosowanie właściwych materiałów budowlanych, zagwarantowanie właściwych warunków pracy i pobytu w pomieszczeniach.

Oceniając inwestycje zarówno na etapie planowania, projektowania i odbioru końcowego stwierdzono, że ich standardy w dalszym ciągu wzrastają.

Stan sanitarny i techniczny obiektów nauczania i wychowania poprawia się w każdym roku. Przeprowadzone kontrole w zakresie przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2023/2024 wykazały, że wszystkie placówki prowadziły prace porządkowe i drobne remonty w obiektach oraz na terenach przylegających do budynków.

Zapewniono należyte warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów, mydło w płynie, ręczniki jednorazowe bądź suszarki do rąk, instrukcje i stacje do dezynfekcji rąk. Na przestrzeni ostatnich lat poprawiło się wyposażenie szkół w meble i sprzęt sportowy z certyfikatami zgodności. Pomimo zapewnienia coraz to lepszych warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów po zajęciach wychowania fizycznego, brak jest możliwości organizacyjnych do korzystania z natrysków. We wszystkich szkołach zapewniono uczniom miejsce do pozostawienia szkole podręczników i przyborów szkolnych. Dyrektorzy szkół informują również, że w wielu przypadkach uczniowie nie korzystają z możliwości pozostawienia podręczników na terenie placówki ponieważ program nauczania wymaga zabrania podręcznika i odrobienia zadanych prac domowych.

W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca ze względu na brak stałej, całodziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie etatów pielęgniarki szkolnej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży zasadnym byłoby tworzenie gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół.

Nadal w szkołach niezadawalający jest poziom rozwiązań umożliwiających zapewnienie uczniom dostępu do wody do picia (np. woda w dzbankach lub z dystrybutora).

Stan sanitarno-higieniczny zakładów żywnościowo-żywnościowych nie odbiegał zasadniczo od stanu z lat ubiegłych. W nadzorowanych zakładach wdrożone są procedury GHP, GMP i HACCP stanowiące narzędzie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.

W dalszym ciągu prowadzony był wzmożony nadzór nad :

- legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego
- zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń,
- automatami do produkcji lodów
- żywności bezglutenowej
- warunkami przechowywania i wprowadzania do obrotu wód butelkowanych i napojów
- żywieniem zbiorowym (typu otwartego) w sezonie letnim
- warunkami sanitarno-higienicznymi i technicznymi bloku żywienia i jakości żywienia w szpitalu
- grzybami, i zakładami wykorzystującymi grzyby w produkcji, przetwórstwie, obrocie żywieniu zbiorowym
- materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W ocenie jakości wody korzystano z wyników badań próbek pobranych przez PSSE jak również z wyników badań przeprowadzonych przez zakłady wodociągowe i podmioty zaopatrujące w wodę w ramach kontroli wewnętrznej. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pod względem mikrobiologicznym ulegała okresowemu pogorszeniu w 2 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę (Moskorzew, Czostków) z terenu powiatu. Kwestią istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego zaopatrzenia ludności w wodę (wodociąg Moskorzew) było zapewnienie awaryjnych źródeł wody w przypadkach awarii lub sytuacji kryzysowych oraz budowa sieci wodociągowej na terenach pozbawionych wodociągów (np. miejscowość Chebdzie gm. Moskorzew). Drugą ważną sprawą było zapewnienie awaryjnych ujęć wody w wodociągach zasilanych wyłącznie przez jedną studnię, bez możliwości łączenia sieci wodociągowych (wodociąg Mieczyn i Moskorzew). Kolejną istotną kwestią w ocenie jakości wody było spożywanie wody, w której stężenie azotanów wynosiło powyżej 40mg NO₃/dm³ (wodociąg Konieczno ujęcia wody w :Dąbiu i Koniecznie). Może ona stanowić zagrożenie szczególnie dla zdrowia niemowląt sztucznie karmionych. Zgodnie z zaleceniami WHO oraz mając na uwadze zdrowie odbiorców wody tej grupy, zaleca się utrzymywanie stężenia azotanów w wodzie do

spożycia w ilości $< 40 \text{ mg NO}_3/\text{dm}^3$. Ponadto w wodociągu Konieczno okresowo występowały przekroczenia stężeń azotanów w wodzie. Zalecane było dokonywanie przeglądu technicznego stacji uzdatniania jak również monitorowanie stężeń azotanów w wodzie do spożycia przez ludzi.

Analiza przeprowadzonych w 2023 roku kontroli w zakresie nadzoru nad warunkami środowiska pracy oraz porównanie wyników kontroli z latami poprzednimi, pozwala na stwierdzenie, iż poziom bezpieczeństwa pracy osób zatrudnionych w podmiotach prowadzących działalność na terenie powiatu włoszczowskiego sukcesywnie podnosi się.

Wzrasta świadomość pracodawców w zakresie spoczywających na nich obowiązków wynikających z przepisów prawa dot. bezpieczeństwa i higieny pracy. Dokonując oceny warunków pracy w 2023r. należy stwierdzić, że podejmowane przez pracodawców działania związane z unowocześnianiem parków maszynowych, wprowadzaniem nowych rozwiązań techniczno-organizacyjnych o także poprzez wyposażanie pracowników w specjalistyczny sprzęt ochrony indywidualnej, zapobiegają ujemnym skutkom działania czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, a tym samym przyczyniają się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony.

W minionym roku najczęstszym uchybieniem stwierdzanym podczas przeprowadzania działań kontrolnym był nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń socjalnych przeznaczonych dla pracowników.

W 2023r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie wpłynęły cztery nowe zgłoszenia dot. podejrzenia choroby zawodowej. W toku pozostaje pięć postępowań w sprawie podejrzenia choroby zawodowej – 1 wszczęte w 2022r. oraz 4 wszczęte w roku 2023.

W minionym roku na terenie powiatu włoszczowskiego nie odnotowano przypadków nielegalnego prowadzenia działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzenia do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Nie odnotowano również przypadków podejrzenia/zatrucia oraz zgonów pośrednio bądź bezpośrednio związanych z użyciem środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Biorąc pod uwagę skalę zagrożenia wynikającego szczególnie z przyjmowania „nowych narkotyków” przez młodzież, na terenie powiatu prowadzone były działania edukacyjne mające na celu przedstawienie zagrożeń wynikających z używania środków zastępczych.

W ramach prowadzonej działalności informacyjno-edukacyjnej w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia organizowano narady, spotkania profilaktyczne, edukacyjne,

udostępniano materiały, udzielano pomocy merytorycznej i metodycznej, publikowano informacje na stronie internetowej Stacji i Facebook. Koordynowano programy i przedsięwzięcia oświatowo-zdrowotne poprzez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie i ocenę ich realizacji. W placówkach nauczania i wychowania łącznie przeprowadzono 23 wizytacje dotyczące realizacji programów edukacyjnych.

W ramach prowadzonej działalności informacyjno-edukacyjnej współpracowano z placówkami nauczania i wychowania, podmiotami leczniczymi, biurami podróży, organizatorami wypoczynku letniego, zimowego, Komendą Powiatową Policji oraz innymi instytucjami powiatu włoszczowskiego a także z Krajowym Centrum ds. AIDS i Fundacją Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrze . Podejmowane działania oświatowo-zdrowotne przyczyniają się do wzrostu zainteresowania społeczeństwa zdrowym stylem życia